ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (πρώτο τμήμα)
της 6ης Απριλίου 1995 *

Στην υπόθεση Τ-142/89,

Usine Gustave Boël SA, εταιρία βελγικού δικαίου εγκατεστημένη στις Βρυξέλλες, εκπροσωπούμενη από τον Georges Vandersanden και την Lucette Defalque, δικηγόρους Βρυξελλών, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον δικηγόρο Alex Schmitt, 62, rue Guillaume,

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τους Norbert Koch, Enrico Traversa και Julian Currall, μέλη της Νομικής Υπηρεσίας, επικουρούμενοι από τη Nicole Coutrelis και τον André Coutrelis, δικηγόρους Παρισιού, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Γεώργιο Κρεμλή, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

που έχει ως αντικείμενο την ακύρωση της αποφάσεως 89/515/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 2ας Αυγούστου 1989, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΟΚ (IV/31.553 — Δομικά πλέγματα, ΕΕ 1989, L 260, σ. 1),

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους H. Kirschner, Πρόεδρο, C. W. Bellamy, B. Vesterdorf, R. García-Valdecasas και K. Lenaerts, δικαστές,

γραμματέας: H. Jung

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας που διεξήχθη από τις 14 έως τις 18 Ιουνίου 1993,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό

1 Η παρούσα υπόθεση έχει ως αντικείμενο την απόφαση 89/515/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 2ας Αυγούστου 1989, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΟΚ (IV/31.553 — Δομικά πλέγματα, ΕΕ L 260, σ. 1, στο εξής: Απόφαση), με την οποία η Επιτροπή επέβαλε σε δεκατέσσερις παραγωγούς δομικών πλεγμάτων πρόστιμο λόγω παραβάσεως του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΟΚ. Το προϊόν που αποτελεί αντικείμενο της προσβαλλομένης αποφάσεως είναι τα δομικά πλέγματα. Πρόκειται για προκατασκευασμένο οπλισμό σκυροδέματος αποτελούμενο από χαλυβδοσύρματα ψυχρής ελάσεως, λεία ή με ραβδώσεις, τα οποία έχουν συγκολληθεί σημειακά

στα σημεία επαφής τους σχηματίζοντας εσχάρα. Τα δομικά πλέγματα χρησιμοποιούνται σε όλους σχεδόν τους τομείς κατασκευών με οπλισμένο σκυρόδεμα.

2 Από το 1980 ορισμένες συμπράξεις και εναρμονισμένες πρακτικές, που έδωσαν λαβή στην έκδοση της Αποφάσεως, αναπτύχθηκαν στον τομέα αυτό στη γερμανική και τη γαλλική αγορά, καθώς και στην αγορά της Benelux.

3 Για τη γερμανική αγορά, η Bundeskartellamt (Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Συμπράξεων) επέτρεψε, στις 31 Μαΐου 1983, τη σύσταση καρτέλ διαρθρωτικής κρίσεως από τους Γερμανούς παραγωγούς δομικών πλεγμάτων, καρτέλ το οποίο, αφού παρατάθηκε μία φορά, έληξε το 1988. Το καρτέλ είχε ως σκοπό τη μείωση της δυναμικότητας και προέβλεπε επίσης ποσοστώσεις παραδόσεως και ρύθμιση των τιμών που, ωστόσο, δεν εγκρίθηκαν παρά μόνον για τα δύο πρώτα έτη της εφαρμογής του (παράγραφοι 126 και 127 της Αποφάσεως).

4 Η γαλλική επιτροπή ανταγωνισμού εξέδωσε, στις 20 Ιουνίου 1985, γνωμοδότηση σχετικά με την κατάσταση του ανταγωνισμού στη γαλλική αγορά δομικών πλεγμάτων, γνωμοδότηση την οποία ακολούθησε η απόφαση 85-6 DC, της 3ης Σεπτεμβρίου 1985, του Γάλλου Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και Προϋπολογισμού, με την οποία επιβλήθηκαν πρόστιμα σε διάφορες γαλλικές εταιρίες επειδή ανέπτυξαν δραστηριότητες και πρακτικές που είχαν ως σκοπό και ως αποτέλεσμα τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού και την παρεμπόδιση της κανονικής λειτουργίας της αγοράς κατά την περίοδο μεταξύ 1982 και 1984.

5 Στις 6 και 7 Νοεμβρίου 1985, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 17 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτου κανονισμού εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της Συνθήκης (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 25, στο εξής: κανονισμός 17), υπάλληλοι της Επιτροπής διενήργησαν ελέγχους — συγχρόνως και χωρίς προειδοποίηση — στα γραφεία επτά επιχειρήσεων και δύο ενώσεων επιχειρήσεων, ήτοι των: Tréfilunion SA, Sotralentz SA, Tréfilarbed Luxembourg-Saarbrücken SARL, Ferriere Nord SpA (Pittini), Baustahlgewebe GmbH (BStG), Thibo Draad-en Bouwstaalprodukten BV (Thibodraad), NV Bekaert, Syndicat national du tréfilage d'acier (STA) και Fachverband Betonstahlmatten eV. Στις 4 και 5 Δεκεμβρίου 1985 οι υπάλληλοι διενήργησαν άλλους ελέγ-

χους στα γραφεία των επιχειρήσεων ILRO SpA, G. B. Martinelli, NV Usines Gustave Boël (afdeling Trébos), Tréfileries de Fontaine-l'Évêque (TFE), Frère-Bourgeois Commerciale SA (FBC), Van Merksteijn Staalbouw BV και ZND Bouwstaal BV.

6 Τα ανευρεθέντα στοιχεία στο πλαίσιο των ελέγχων αυτών, καθώς και οι ληφθείσες πληροφορίες κατ' εφαρμογήν του άρθρου 11 του κανονισμού 17, οδήγησαν την Επιτροπή στο συμπέρασμα ότι, μεταξύ 1980 και 1985, οι ενδιαφερόμενοι παραγωγοί είχαν παραβεί το άρθρο 85 της Συνθήκης με σειρά συμφωνιών ή εναρμονισμένων πρακτικών ως προς τις ποσοστώσεις παραδόσεως και ως προς τις τιμές των δομικών πλεγμάτων. Η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία που προβλέπει το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 17 και στις 12 Μαρτίου 1987 κοινοποιήθηκαν οι αιτιάσεις στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις οι οποίες απάντησαν στις αιτιάσεις αυτές. Στις 23 και 24 Νοεμβρίου 1987 πραγματοποιήθηκε ακρόαση των εκπροσώπων των επιχειρήσεων.

7 Μετά το πέρας της διαδικασίας αυτής, η Επιτροπή εξέδωσε την Απόφαση. Κατά την Απόφαση (παράγραφος 22), οι περιορισμοί του ανταγωνισμού συνίσταντο σε σειρά συμφωνιών και/ή εναρμονισμένων πρακτικών οι οποίες είχαν ως αντικείμενο τον καθορισμό των τιμών και/ή των ποσοστώσεων των πωλήσεων, καθώς και την κατανομή των αγορών δομικών πλεγμάτων. Οι συμπράξεις αυτές, κατά την Απόφαση, αφορούσαν διάφορες επιμέρους αγορές (γαλλική αγορά, γερμανική αγορά, αγορά της Benelux), επηρέαζαν όμως το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών καθόσον στις συμπράξεις αυτές συμμετείχαν επιχειρήσεις εγκατεστημένες σε διαφορετικά κράτη μέλη. Κατά την Απόφαση, «στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν πρόκειται τόσο για μια συνολική σύμπραξη μεταξύ όλων των κατασκευαστών από όλα τα κράτη μέλη, όσο για ένα πλέγμα περισσοτέρων συμπράξεων με εν μέρει εναλλασσόμενους συμμετέχοντες. Πάντως, το εν λόγω πλέγμα συμπράξεων είχε ως αποτέλεσμα τη ρύθμιση σε μεγάλο βαθμό σημαντικού τμήματος της κοινής αγοράς, μέσω της ρυθμίσεως των επιμέρους αγορών».

8 Η Απόφαση έχει το ακόλουθο διατακτικό:

«Άρθρο 1

Οι επιχειρήσεις Tréfilunion SA, Société métallurgique de Normandie (SMN), CCG (TECNOR), Société de treillis et panneaux soudés (STPS), Sotralentz SA, Tréfilarbed

SA ή Trefilarbed Luxembourg-Saarbrücken SARL, Tréfileries de Fontaine-l'Évêque, Frère-Bourgeois Commerciale SA (σήμερα Steelinter SA), NV Usines Gustave Boël, afdeling Trébos, Thibo Draad-en Bouwstaalprodukten BV (σήμερα Thibo Bouwstaal BV), Van Merksteijn Staalbouw BV, ZND Bouwstaal BV, Baustahlgewebe GmbH, ILRO SpA, Ferriere Nord SpA (Pittini) και G. B. Martinelli fu G. B. Metallurgica SpA παρέβησαν το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΟΚ, συμμετέχοντας, σε μία ή περισσότερες περιπτώσεις, κατά το χρονικό διάστημα από 27 Μαΐου 1980 έως 5 Νοεμβρίου 1985, σε μία ή περισσότερες συμφωνίες ή/και εναρμονισμένες πρακτικές (συμπράξεις), οι οποίες συνίσταντο στον καθορισμό τιμών πωλήσεων, στον περιορισμό των πωλήσεων, στην κατανομή των αγορών όπως επίσης σε μέτρα για την εφαρμογή και τον έλεγχο αυτών των συμπράξεων.

Άρθρο 2

Οι επιχειρήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1, εφόσον συνεχίζουν να δρουν στον τομέα δομικών πλεγμάτων στην ΕΟΚ, υποχρεούνται να παύσουν αμελλητί τις διαπιστωθείσες παραβάσεις (στην περίπτωση που δεν το έχουν πράξει ήδη) και να απέχουν στο μέλλον, όσον αφορά τις δραστηριότητές τους στον τομέα των δομικών πλεγμάτων, από όλες τις συμφωνίες ή/και εναρμονισμένες πρακτικές που έχουν τον ίδιο ή παρόμοιο στόχο ή αποτέλεσμα.

Άρθρο 3

Κατά των ακολούθων επιχειρήσεων επιβάλλονται, λόγω των διαπιστωθεισών στο άρθρο 1 παραβάσεων, τα κάτωθι πρόστιμα:

1) Trefilunion SA (TU): πρόστιμο 1 375 000 ECU·

2) Société métallurgique de Normandie (SMN): πρόστιμο 50 000 ECU·

3) Société des treillis et panneaux soudés (STPS): πρόστιμο 150 000 ECU·

4) Sotralentz SA: πρόστιμο 228 000 ECU·

5) Tréfilarbed Luxembourg-Saarbrücken SARL: πρόστιμο 1 143 000 ECU·

6) Steelinter SA: πρόστιμο 315 000 ECU·

7) NV Usines Gustave Boël, afdeling Trébos: πρόστιμο 550 000 ECU·

8) Thibo Bouwstaal BV: πρόστιμο 420 000 ECU·

9) Van Merksteijn Staalbouw BV: πρόστιμο 375 000 ECU·

10) ZND Bouwstaal BV: πρόστιμο 42 000 ECU·

11) Baustahlgewebe GmbH (BStG): πρόστιμο 4 500 000 ECU·

12) ILRO SpA: πρόστιμο 13 000 ECU·

13) Ferriere Nord SpA (Pittini): πρόστιμο 320 000 ECU·

14) G. B. Martinelli fu G. B. Metallurgica SpA: πρόστιμο 20 000 ECU.

(...)»

9 Κατά την απόφαση (παράγραφοι 14 και 195, στοιχείο στ', η επιχείρηση NV Usines Gustave Boël, afdeling Trébos, είναι τμήμα — χωρίς νομική προσωπικότητα — της εταιρίας NV Usines Gustave Boël. Επομένως, η Επιτροπή απηύθυνε την Απόφαση σ' αυτήν την τελευταία και η προσφεύγουσα αναφέρεται αδιακρίτως υπό την επωνυμία Boël, Trébos ή Boël/Trébos.

Διαδικασία

10 Υπό τις περιστάσεις αυτές, η προσφεύγουσα, με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 17 Οκτωβρίου 1989, άσκησε την παρούσα προσφυγή, αποσκοπούσα στην ακύρωση της Αποφάσεως. Δέκα από τους δεκατρείς άλλους αποδέκτες της αποφάσεως αυτής άσκησαν επίσης προσφυγή.

11 Με διάταξη της 15ης Νοεμβρίου 1989, το Δικαστήριο διαβίβασε την υπόθεση αυτή, καθώς και τις άλλες δέκα υποθέσεις, στο Πρωτοδικείο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 14 της αποφάσεως 88/591/ΕΚΑΧ, ΕΟΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1988, περί ιδρύσεως Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 319, σ. 1). Οι προσφυγές αυτές έχουν αριθμό πρωτοκόλλου Τ-141/89 έως Τ-145/89 και Τ-147/89 έως Τ-152/89.

12 Με διάταξη της 13ης Οκτωβρίου 1992, το Πρωτοδικείο αποφάσισε να συνεκδικάσει λόγω συναφείας τις προαναφερθείσες υποθέσεις προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας, σύμφωνα με το άρθρο 50 του Κανονισμού Διαδικασίας.

13 Με έγγραφα που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου μεταξύ 22ας Απριλίου και 7ης Μαΐου 1993, οι διάδικοι απάντησαν στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου.

14 Ενόψει των απαντήσεων στις ερωτήσεις αυτές και κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων.

15 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση που διεξήχθη από τις 14 έως τις 18 Ιουνίου 1993.

Αιτήματα των διαδίκων

16 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να κρίνει την παρούσα προσφυγή παραδεκτή και βάσιμη·

— κατά συνέπεια, κυρίως, να ακυρώσει την Απόφαση με την οποία διαπιστώνεται παράβαση του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΟΚ από την προσφεύγουσα·

— επικουρικώς, να μειώσει το πρόστιμο των 550 000 ECU που επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα·

— εν πάση περιπτώσει, να μειώσει το σχετικό με το πρόστιμο επιτόκιο σε 9 %·

— να καταδικάσει την καθής στο σύνολο των δικαστικών εξόδων.

17 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει ως αβάσιμη την προσφυγή·

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Επί της ουσίας

18 Η προσφεύγουσα προβάλλει, ουσιαστικά, δύο λόγους προς στήριξη της προσφυγής της. Ο πρώτος αντλείται από την παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης και ο δεύτερος από την παράβαση του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17.

Επί του λόγου που αντλείται από την παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης

I — *Επί της αποδείξεως των συμπράξεων*

A — *Επί της γαλλικής αγοράς*

1) *Για την περίοδο 1981-1982*

Προσβαλλόμενη πράξη

19 Με την Απόφαση (παράγραφοι 23 έως 50 και παράγραφος 159) προσάπτεται στην προσφεύγουσα ότι μετείχε, μεταξύ Απριλίου 1981 και Μαρτίου 1982, σε

μια πρώτη δέσμη συμπράξεων στη γαλλική αγορά. Στις συμπράξεις αυτές εμπλέκονταν, αφενός, οι Γάλλοι παραγωγοί (Tréfilunion, STPS, SMN, CCG και Sotralentz) και, αφετέρου, οι αλλοδαποί παραγωγοί που ασκούσαν δραστηριότητα στη γαλλική αγορά (ILRO, Ferriere Nord, Martinelli, Boël/Trébos, TFE, FBC και Tréfilarbed). Οι συμπράξεις αυτές είχαν ως αντικείμενο τον καθορισμό των τιμών και των ποσοστώσεων, με σκοπό να μειωθούν οι εισαγωγές δομικών πλεγμάτων στη Γαλλία.

Επιχειρήματα των διαδίκων

20 Η προσφεύγουσα αναγνωρίζει ότι είχε συμμετάσχει σε συσκέψεις επί των συμπράξεων, αλλά υποστηρίζει ότι εσφαλμένως η Επιτροπή συνάγει τη συμμετοχή της στις συμπράξεις από τη συμμετοχή της στις συσκέψεις.

21 Προβάλλει, πρώτον, ότι, λόγω του μικρού της μεριδίου στη γαλλική αγορά, δεν διαδραμάτισε καθοριστικό ρόλο στις συναντήσεις και ότι είχε συμμετάσχει σ' αυτές επειδή ήθελε να πληροφορηθεί την εξέλιξη της αγοράς και να καθορίσει αναλόγως και με πλήρη ελευθερία τη στάση της, σε συνάρτηση με τα εμπορικά της συμφέροντα.

22 Όσον αφορά τις τιμές, η προσφεύγουσα αμφισβητεί ότι η φερόμενη σύμπραξη κατέστησε δυνατή μια θεαματική αύξηση των τιμών. Προσθέτει ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε ότι η προσφεύγουσα εφάρμοζε τις ίδιες τιμές με εκείνες των άλλων παραγωγών.

23 Όσον αφορά τις ποσοστώσεις, η προσφεύγουσα αναγνωρίζει ότι προέβη σε ανταλλαγή απόψεων σχετικά με την ιδεώδη κατανομή των εμπορευμάτων, αρνείται όμως ότι συμμετείχε σε συμφωνία ποσοστώσεων και ότι τήρησε τη συμφωνία αυτή. Αμφισβητεί το συμπέρασμα το οποίο συνάγει η Επιτροπή από χειρόγραφο σημείωμα της Ferriere Nord [παράγραφος 49 της Αποφάσεως, παράρτημα (παρτ.) 25 της κοινοποιήσεως των αιτιάσεων (κοιν. αιτ.)], δηλαδή ότι, αν ο όγκος των πωλήσεων για τους Βέλγους στη Γαλλία ανερχόταν σε

8 000 τόνους και οι 4 000 τόνοι είχαν χορηγηθεί στην TFE/FBC — FBC, η οποία εμπορευόταν την παραγωγή της TFE —, η ποσόστωση της Boël/Trébos έπρεπε επίσης να ανερχόταν σε 4 000 τόνους.

24 Η Επιτροπή παρατηρεί ότι η προσφεύγουσα αναγνώρισε τη συμμετοχή της στις συσκέψεις στο πλαίσιο των συμπράξεων και ότι δεν αμφισβητεί το αντιανταγωνιστικό αντικείμενο των συσκέψεων αυτών. Το γεγονός ότι αυτή η συμμετοχή είχε ως σκοπό την πληροφόρηση της προσφεύγουσας ως προς την εξέλιξη της αγοράς και την ανταλλαγή απόψεων ως προς την ιδεώδη κατανομή των προϊόντων δεν αίρει από τη συμμετοχή αυτή τον χαρακτήρα παραβάσεως του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης, εφόσον μια τέτοια συμμετοχή είναι αφεαυτής αντίθετη προς την εν λόγω διάταξη.

25 Προσθέτει ότι τα αναφερόμενα στην Απόφαση έγγραφα αρκούν για να αποδείξουν ότι η προσφεύγουσα έλαβε ενεργό μέρος στις συμπράξεις. Το γεγονός ότι η προσφεύγουσα δεν τήρησε τις τιμές και τις ποσοστώσεις δεν αλλοιώνει την ύπαρξη της παραβάσεως.

26 Τέλος, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι η άνοδος των τιμών είναι συνέπεια μιας τεχνητής καταστάσεως (παράγραφος 24 της Αποφάσεως) και ότι είχε αναφέρει (παράγραφοι 40 έως 45 της Αποφάσεως) ότι είχαν εκδηλωθεί μεταξύ των μερών διαφορές σχετικά με τις τιμές, πράγμα που προκάλεσε τη διαμαρτυρία της προσφεύγουσας (παράγραφοι 40 και 50 της Αποφάσεως).

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

27 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η προσφεύγουσα ομολογεί τη συμμετοχή της στις συσκέψεις, αλλά αρνείται ότι συγκατατέθηκε σε συμφωνίες επί των τιμών και ποσοστώσεων. Ωστόσο, επιβάλλεται να παρατηρηθεί ότι η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί ότι οι συσκέψεις στις οποίες μετείχε είχαν ως αντικείμενο τον καθορισμό τιμών και ποσοστώσεων. Επομένως, πρέπει να εξεταστεί αν από τη συμμετοχή της προσφεύγουσας στις συσκέψεις αυτές η Επιτροπή ορθώς συνήγαγε τη συμμετοχή της στις συμπράξεις.

28 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι τα έγγραφα που επικαλείται η Επιτροπή επιτρέπουν να αποδειχθεί ότι η προσφεύγουσα συμμετείχε στις συμπράξεις στη γαλλική αγορά το 1981 και το 1982. Συγκεκριμένα, προκύπτει από το σημείωμα της Ferriere Nord (παρτ. 25 κοιν. αιτ., παράγραφος 49 της Αποφάσεως), σχετικά με τη συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στο Παρίσι την 1η Απριλίου 1981 μεταξύ των Γάλλων, των Ιταλών και των Βέλγων παραγωγών, ότι προς το παρόν ποσότητα 8 000 τόνων είχε «συμφωνηθεί ήδη» για τους Βέλγους παραγωγούς. Άλλο σημείωμα, με ημερομηνία 23 Οκτωβρίου 1981, της Tréfilunion (παρτ. 1 κοιν. αιτ., παράγραφοι 46 και 48 της Αποφάσεως), δείχνει ότι, σύμφωνα με τις «πρόσφατες συμφωνίες», η ποσόστωση του άλλου Βέλγου παραγωγού ήταν 4 000 τόνοι. Επομένως, καλώς, η Επιτροπή συνήγαγε από τα έγγραφα αυτά ότι στην προσφεύγουσα χορηγήθηκε ποσόστωση 4 000 τόνων κατά τις συναφθείσες συμφωνίες, για τις οποίες η Tréfilarbed παραπονείται, σύμφωνα με το δεύτερο έγγραφο, ότι μ' αυτές επιφυλάσσεται «πολύ μεγάλο μερίδιο στους Ιταλούς και Βέλγους παραγωγούς».

29 Από τηλετύπημα της 15ης Μαρτίου 1982, το οποίο η Boël απηύθυνε στη Ferriere Nord, προκύπτει ότι «η γαλλο-βελγο-ιταλική συμφωνία των αρχών του έτους 1981» αφορούσε επίσης τις τιμές κατά το μέτρο που ο Castelnuovo, της Boël, διαμαρτύρεται διότι «ο Montanelli της ILRO πωλεί, μέσω μιας εταιρίας του Briançon, σημαντικές ποσότητες πλεγμάτων στη Γαλλία, σε τιμές πολύ χαμηλότερες από τις συμφωνηθείσες» στο πλαίσιο της συμφωνίας αυτής και τάσσεται με τον Boël ευχαριστώντας τον Pittini, της Ferriere Nord, για την «προστασία της αγοράς από κλονισμούς (παρτ. 17 κοιν. αιτ., παράγραφος 50 της Αποφάσεως).

30 Τον Απρίλιο του 1982 η προσφεύγουσα συμμετείχε σε συζητήσεις προκειμένου να προσαρμοστούν και να τηρηθούν οι συμφωνίες στο μέλλον, όπως προκύπτει από σημείωμα του Cattapan, της Ferriere Nord, σχετικά με τη συνάντηση της 6ης Απριλίου 1982 (παρτ. 19 κοιν. αιτ., παράγραφος 50 της Αποφάσεως), καθώς και από τηλετύπημα του τελευταίου προς την Italmet, εκπρόσωπο της Ferriere Nord και της Martineli στη Γαλλία, με ημερομηνία 20 Απριλίου 1982, στο οποίο παρατέθηκε τηλετύπημα της 19ης Απριλίου 1982 το οποίο απεστάλη στους εκπροσώπους της ILRO, Martinelli και Tréfilunion (παρτ. 20 κοιν. αιτ., παράγραφος 50 της Αποφάσεως), κατά το οποίο γίνεται λόγος για την αναληφθείσα πρωτοβουλία από ορισμένους Γάλλους παραγωγούς να εμφανιστούν στην αγορά με όρους οι οποίοι δεν είναι σύμφωνοι προς τις τελευταίες οδηγίες».

31 Εν όψει των προεκτεθέντων, επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι η Επιτροπή απέδειξε επαρκώς κατά νόμο τη συμμετοχή της προσφεύγουσας στις συμπράξεις οι οποίες είχαν ως αντικείμενο τον καθορισμό τιμών και ποσοστώσεων στη γαλλική αγορά κατά την περίοδο 1981-1982.

32 Επομένως, η αιτίαση της προσφεύγουσας πρέπει να απορριφθεί.

2) *Για την περίοδο 1983-1984*

Προσβαλλόμενη πράξη

33 Με την Απόφαση (παράγραφοι 51 έως 76 και 160) προσάπτεται στην προσφεύγουσα ότι συμμετείχε σε δεύτερη δέσμη συμπράξεων στην οποία εμπλέκονταν, αφενός, οι Γάλλοι παραγωγοί (Tréfilunion, STPS, SMN, CCG, και Sotralentz) και, αφετέρου, οι αλλοδαποί παραγωγοί που ασκούσαν δραστηριότητα στη γαλλική αγορά (ILRO, Ferriere Nord, Martinelli, Boël/Trébos, TFE, FBC και Tréfilarbed). Οι συμπράξεις αυτές είχαν ως αντικείμενο τον καθορισμό των τιμών και των ποσοστώσεων για να μειωθούν οι εισαγωγές δομικών πλεγμάτων στη Γαλλία. Αυτή η δέσμη συμπράξεων πραγματοποιήθηκε μεταξύ των αρχών του 1983 και του τέλους του 1984 και έλαβε τυπική μορφή με την υιοθέτηση, τον Οκτώβριο του 1983, ενός protocole d'accord που συνήφθη για την περίοδο μεταξύ 1ης Ιουλίου 1983 και 31 Δεκεμβρίου 1984. Στο πρωτόκολλο αυτό καταγράφηκαν τα αποτελέσματα των διαφόρων διαπραγματεύσεων μεταξύ των Γάλλων, Ιταλών και των Βέλγων παραγωγών και της Arbed σχετικά με τις ποσοστώσεις και τις τιμές που πρέπει να εφαρμόζονται στη γαλλική αγορά και καθορίστηκαν οι ποσοστώσεις του Βελγίου, της Ιταλίας και της Γερμανίας σε 13,95 % της καταναλώσεως στη γαλλική αγορά «στα πλαίσια μιας συμβάσεως που συνάφθηκε μεταξύ αυτών των παραγωγών και των Γάλλων παραγωγών». Η προσφεύγουσα δεν τήρησε τις συμπράξεις αυτές μετά τον Ιούνιο του 1984 (παράγραφος 76 της Αποφάσεως).

Επιχειρήματα των διαδίκων

34 Η προσφεύγουσα αρνείται ότι συμμετείχε στην υλοποίηση των ποσοστώσεων και ότι είχε ποσόστωση 2,86 % την οποία της καταλογίζει η Επιτροπή βασιζόμενη σε έγγραφα προερχόμενα από την Association technique pour le développement de l'emploi du treillis soudé (Ένωση για την προώθηση της χρήσεως δομικών πλεγμάτων, στο εξής: ADETS). Υποστηρίζει ότι έγινε μέλος της ADETS μόλις το 1986 και ουδέποτε συμφώνησε με το περιεχόμενο των εγγράφων αυτών. Διατείνεται ότι πραγματοποίησε παραδόσεις πολύ υψηλότερες από τις υποτιθέμενες ποσοστώσεις.

35 Προσθέτει ότι δεν μνημονεύεται στο πρωτόκολλο συμφωνίας της 14ης Οκτωβρίου 1983 και δεν το υπόγραψε.

36 Η προσφεύγουσα παρατηρεί ότι υπάρχει αντίφαση μεταξύ των πινάκων που περιλαμβάνονται στο παράρτημα 42 της κοινοποιήσεως των αιτιάσεων, πίνακες που αφορούν τους μήνες Ιανουάριο, Φεβρουάριο και Μάρτιο 1984, και της παραγράφου 65 της Αποφάσεως, η οποία υποτίθεται ότι παραθέτει τα στοιχεία των εν λόγω πινάκων, στοιχεία όμως τα οποία, στην πραγματικότητα, αφορούν την περίοδο μεταξύ Ιουλίου 1983 και Μαρτίου 1984.

37 Η Επιτροπή προβάλλει ότι τα έγγραφα της ADETS (παρτ. 40 έως 43 κοιν. αιτ., παράγραφος 62 της Αποφάσεως) αντιστοιχούν ακριβώς στους όρους του protocole d'accord, από το οποίο προκύπτει η βελγική συμμετοχή (παράγραφος 60 της Αποφάσεως) επειδή υπάρχει η καταρτισθείσα σύμβαση μεταξύ των αλλοδαπών παραγωγών και των Γάλλων κατασκευαστών. Παρατηρεί ότι οι πίνακες που προσκόμισε η προσφεύγουσα δεν αποδεικνύουν τίποτε διότι δεν περιέχουν στοιχεία συγκρίσιμα προς τα έγγραφα της ADETS και ότι, εν πάση περιπτώσει, οι παραδόσεις οι οποίες υπερέβαιναν κατά πολύ τις ποσοστώσεις πραγματοποιήθηκαν μετά την ημερομηνία η οποία λαμβάνεται υπόψη με την Απόφαση για τον προσδιορισμό της διάρκειας της παραβάσεως (παράγραφοι 73 και 76). Η Επιτροπή θεωρεί ότι, σε μια τέτοια αλληλουχία, το γεγονός ότι η προσφεύγουσα δεν υπέγραψε το πρωτόκολλο δεν σημαίνει ότι δεν συμμετείχε στις συμπράξεις. Επιπροσθέτως, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι το παράρτημα 42 καταρτίστηκε τον Μάρτιο του 1984, αλλά αφορά τις παραδόσεις δομικών πλεγμάτων

στη γαλλική αγορά, αθροιστικά για την περίοδο μεταξύ Ιουλίου 1983 και Μαρτίου 1984, ακριβώς όπως ο πίνακας που περιλαμβάνεται στην παράγραφο 65 της Αποφάσεως.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

38 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι με την Απόφαση προσάπτεται στην προσφεύγουσα ότι συμμετείχε στο σύνολο των συμπράξεων που συγκροτήθηκαν στη γαλλική αγορά (παράγραφος 51) οι οποίες είχαν προετοιμαστεί κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του έτους 1983 και κατέληξαν στο protocole d'accord όπου συνοψίζονται τα αποτελέσματα των διαφόρων αυτών διαπραγματεύσεων (παράγραφος 60). Κατά την Απόφαση (παράγραφος 60, στοιχείο γ'), «η βελγική συμμετοχή προκύπτει από το ίδιο το protocole d'accord», ενώ η ποσόστωση που χορηγήθηκε στην Boël προκύπτει από τα έγγραφα που καταρτίστηκαν για τις μηνιαίες και αθροιστικές συγκρίσεις μεταξύ των ποσοστώσεων και των πραγματικών παραδόσεων (παράγραφος 62). Στην Απόφαση αναφέρεται ότι, τον Μάιο και Ιούνιο του 1984, οι βελγικές εταιρίες άρχισαν να υπερβαίνουν τις ποσοστώσεις τους, υπολογιζόμενες αθροιστικώς (παράγραφος 73), για να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η Boël και οι άλλες εταιρίες δεν τήρησαν τις συμπράξεις μετά τον Ιούνιο του 1984 (παράγραφος 76).

39 Παρατηρείται εκ προοιμίου ότι η Επιτροπή δεν διαθέτει κανένα αποδεικτικό στοιχείο για τη συμμετοχή της Boël στις συζητήσεις κατά το έτος 1983. Συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα δεν ήταν παρούσα στη συνάντηση του Μιλάνου στις 23 Φεβρουαρίου 1983, κατά την οποία έγιναν οι συζητήσεις αυτές (παρτ. 27 και 29 κοιν. αιτ., παράγραφος 53 της Αποφάσεως). Εξάλλου, το από 24 Μαΐου 1983 τηλετύπημα του Chopin de Janvry, εκπροσώπου της Sacilor, σχετικά με τη συνάντηση της 19ης Μαΐου (παρτ. 30 κοιν. αιτ., παράγραφος 55 της Αποφάσεως), δεν απευθύνθηκε στην προσφεύγουσα και, επομένως, δεν μπορεί να ληφθεί ως στοιχείο εις βάρος της.

40 Προέχει, ωστόσο, να εξακριβωθεί αν η συμμετοχή της Boël μπορεί να συναχθεί από μεταγενέστερα έγγραφα. Συναφώς, παρατηρείται ότι η Επιτροπή προσκόμισε δύο είδη εγγράφων για να αποδείξει τη συμμετοχή της Boël στις συμπράξεις περί ποσοστώσεων που συγκροτήθηκαν στη γαλλική αγορά για την περίοδο 1983-1984. Πρόκειται, αφενός, για το έγγραφο με τίτλο «protocole d'accord "Treillis soudé"», της 14ης Οκτωβρίου 1983, και, αφετέρου, για μια σειρά πινάκων όπου διαλαμβάνονται για τους μήνες Ιανουάριο, Φεβρουάριο,

Μάρτιο, Μάιο και Ιούνιο του 1984 οι πωλήσεις των διαφόρων παραγωγών στη γαλλική αγορά και το μερίδιό τους στην αγορά αυτή και συγκρίνονται οι πωλήσεις αυτές με τα «ποσοστά αναφοράς».

41 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι με τις αιτιολογικές σκέψεις του protocole d'accord τονίζεται η ανάγκη «περιορισμού και ρυθμίσεως των βελγικών, ιταλικών και γερμανικών εισαγωγών (εκτός Tréfilarbed) καθορίζοντάς τις σε 13,95 % της καταναλώσεως στην αγορά, στο πλαίσιο συμβάσεως που συνήφθη μεταξύ αυτών των παραγωγών και των Γάλλων κατασκευαστών» και ότι ο αριθμός αυτός αντιστοιχεί πλήρως προς τα «ποσοστά αναφοράς» που χορηγήθηκαν, κατά τους πίνακες, στους Βέλγους και Ιταλούς παραγωγούς.

42 Αυτή η πλήρης αντιστοιχία καθίσταται ακόμη περισσότερο έκδηλη αν ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι η προσφεύγουσα συμμετείχε ενεργά στην επεξεργασία των πινάκων αυτών. Συγκεκριμένα, τον Ιανουάριο του 1984 η Tréfilunion είχε στη διάθεσή της τα στοιχεία των μηνιαίων πωλήσεων της προσφεύγουσας στη Γαλλία από τον Ιούλιο του 1983, καθόσον τα στοιχεία αυτά επαναλαμβάνονται στα αθροιστικά στοιχεία των πωλήσεών της στον πίνακα του Ιανουαρίου 1984 (παρτ. 42 κοιν. αιτ., παράγραφοι 62 επ. της Αποφάσεως). Όμως, τα στοιχεία που παρατίθενται στους πίνακες αντιστοιχούν σχεδόν προς τις πραγματικές πωλήσεις της προσφεύγουσας, όπως αυτές προκύπτουν από τα στοιχεία που προσκόμισε κατά την προφορική διαδικασία, χωρίς να δώσει καμιά εξήγηση ως προς τον τρόπο με τον οποίο τα στοιχεία αυτά διαβιβάστηκαν στην ADETS, της οποίας δεν ήταν τότε μέλος.

43 Στα στοιχεία αυτά προστίθεται το γεγονός ότι οι πωλήσεις της προσφεύγουσας περιλαμβάνονται στη στήλη «σύνολο συμμετεχόντων» και συγκρίνονται, σε απόλυτους αριθμούς και ως μερίδιο της αγοράς, με τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στη στήλη «ποσοστά αναφοράς».

44 Τα στοιχεία αυτά επιβεβαιώνονται τελικά από το γεγονός ότι, όπως προκύπτει από τηλετύπημα της 13ης Απριλίου 1984, η προσφεύγουσα προσκλήθηκε στη συνάντηση της 15ης Μαΐου 1984, η οποία είχε ως αντικείμενο «την αποτίμηση της συνεργασίας μας, τη γενική επισκόπηση της ευρωπαϊκής αγοράς και την

κατάρτιση, με βάση τις διαπιστώσεις της συναντήσεως, ενός χρονοδιαγράμματος για τις αυξήσεις τιμών, το ύψος των οποίων θα πρέπει να καθοριστεί με την αλληλοδιείσδυση των αγορών» (παρτ. 47 κοιν. αιτ., παράγραφος 67 της Αποφάσεως).

45 Εν όψει των προηγουμένων, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι καλώς η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η προσφεύγουσα είχε συμμετάσχει στις συμπράξεις για τις ποσοστώσεις στη γαλλική αγορά έως τον Ιούνιο του 1984.

46 Επομένως, η αιτίαση της προσφεύγουσας πρέπει να απορριφθεί.

Β — *Επί της αγοράς της Benelux*

47 Με την Απόφαση προσάπτεται στην προσφεύγουσα ότι συμμετείχε στις συμπράξεις που αφορούσαν την αγορά της Benelux και περιλάμβαναν κυρίως, αφενός, τις συμπράξεις επί των ποσοστώσεων και, αφετέρου, τις συμπράξεις επί των τιμών.

1) *Οι συμπράξεις επί των ποσοστώσεων*

Προσβαλλόμενη πράξη

48 Με την Απόφαση (παράγραφος 164) υπογραμμίζεται ότι, μολονότι δεν υπήρξε καθορισμός ποσοστώσεων κατά τις συναντήσεις της Breda και του Bunnik (Κάτω Χώρες) (εξετάστηκαν σχετικές προτάσεις αλλά, προφανώς, δεν υιοθετήθηκαν), ωστόσο, στοιχεία σχετικά με μεμονωμένες επιχειρήσεις γνωστοποιήθηκαν στους ανταγωνιστές με σκοπό την προετοιμασία ενός καρτέλ ποσοστώ-

σεων και, ειδικότερα, τα στοιχεία εξαγωγών γνωστοποιήθηκαν από την Tréfilunion στην Boël/Trébos (παράγραφος 85 της Αποφάσεως), πράγμα που συνιστά παράβαση του άρθρου 85 της Συνθήκης.

49 Με την Απόφαση (παράγραφοι 78, στοιχείο β', και 171) προσάπτεται στην προσφεύγουσα ότι συμμετείχε σε συμπράξεις μεταξύ, αφενός, των Γερμανών παραγωγών και, αφετέρου, των παραγωγών της Benelux (όμιλος της Breda), συνιστάμενες στην εφαρμογή ποσοτικών περιορισμών επί των γερμανικών εξαγωγών προς το Βέλγιο και τις Κάτω Χώρες, καθώς και στη γνωστοποίηση των στοιχείων των εξαγωγών ορισμένων Γερμανών παραγωγών στον βελγο-ολλανδικό όμιλο.

Επιχειρήματα των διαδίκων

50 Η προσφεύγουσα αρνείται ότι, μετά τη συνάντηση της 26ης Αυγούστου 1982, τέθηκαν σε εφαρμογή κοινά μέτρα προς συγκρότηση ενός καρτέλ ποσοστώσεων.

51 Η Επιτροπή θεωρεί ως αναμφισβήτητο το ότι μετά τη συνάντηση της 26ης Αυγούστου 1982 καταβλήθηκαν προσπάθειες για τη δημιουργία ενός καρτέλ ποσοστώσεων, προσπάθειες οι οποίες δεν τελεσφόρησαν (παράγραφος 112 της Αποφάσεως). Πάντως, η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ ανταγωνιστών, πληροφορίες που μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν μελλοντικά για τη δημιουργία ενός τέτοιου καρτέλ, συνιστά, τουλάχιστον, εναρμονισμένη πρακτική κατά την έννοια του άρθρου 85 της Συνθήκης.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

52 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι με την Απόφαση δεν προσάπτεται στην προσφεύγουσα ότι συμμετείχε σε καρτέλ ποσοστώσεων, αλλά ότι είχε ανταλλάξει πληροφορίες οι οποίες μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για τη δημιουργία ενός τέτοιου καρτέλ.

53 Δεδομένου ότι η προσφεύγουσα δεν αμφισβήτησε αυτή την ανταλλαγή πληροφοριών, την οποία άλλωστε αποκαλύπτει το έγγραφο που μνημονεύεται στην παράγραφο 85 της Αποφάσεως, συνάγεται ότι η Επιτροπή απέδειξε επαρκώς κατά νόμο την ύπαρξη εναρμονισμένης πρακτικής κατά την έννοια του άρθρου 85 της Συνθήκης (απόφαση του Πρωτοδικείου της 17ης Δεκεμβρίου 1991, Τ-7/89, Hercules Chemicals κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. II-1711, σκέψεις 258 έως 261).

54 Επιπλέον, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η προσφεύγουσα ουδόλως αμφισβήτησε τη συμμετοχή της στις συμπράξεις επί των ποσοτικών περιορισμών στις γερμανικές εξαγωγές προς τη Benelux, καθώς και τη γνωστοποίηση των στοιχείων των εξαγωγών.

2) *Οι συμπράξεις επί των τιμών*

Προσβαλλόμενη πράξη

55 Με την Απόφαση (παράγραφοι 78, στοιχεία α'και β', 163 και 168) προσάπτεται στην προσφεύγουσα ότι συμμετείχε σε συμπράξεις επί των τιμών μεταξύ των κυριοτέρων παραγωγών οι οποίοι πωλούν στην αγορά της Benelux, περιλαμβανομένων και των παραγωγών οι οποίοι δεν ανήκουν στην Benelux, και σε συμπράξεις μεταξύ των Γερμανών παραγωγών οι οποίοι εξάγουν προς την Benelux και των άλλων παραγωγών οι οποίοι πωλούν εντός της Benelux σχετικά με την τήρηση των τιμών που καθορίζονται για την αγορά της Benelux. Κατά την Απόφαση, οι συμπράξεις αυτές είχαν αποφασιστεί κατά τις συσκέψεις που πραγματοποιήθηκαν στην Breda και στο Bunnik (Κάτω Χώρες) μεταξύ Αυγούστου 1982 και Νοεμβρίου 1985, συσκέψεις στις οποίες είχαν συμμετάσχει (παράγραφος 168 της Αποφάσεως) τουλάχιστον οι Thibodraad, Tréfilarbed, Boël/Trébos, FBC, Van Merksteijn, ZND, Tréfilunion και, από τους Γερμανούς παραγωγούς, τουλάχιστον η BStG. Η Απόφαση βασίζεται σε αρκετά τηλετυπήματα τα οποία απέστειλε στην Tréfilunion ο εκπρόσωπός της στην Benelux. Τα τηλετυπήματα αυτά περιέχουν συγκεκριμένα στοιχεία για κάθε σύσκεψη [ημερομηνία, τόπο, συμμετέχοντες, απουσιάζοντες, αντικείμενο (συζήτηση επί της καταστάσεως της αγοράς, προτάσεις και αποφάσεις σχετικά με τις τιμές), καθορισμό της ημερομηνίας και του τόπου της προσεχούς συναντήσεως].

Επιχειρήματα των διαδίκων

56 Η προσφεύγουσα ομολογεί ότι είχε συμμετάσχει στις συναντήσεις σχετικά με την αγορά της Benelux κατά τις οποίες είχαν ανταλλαγεί πληροφορίες επί των εφαρμοζομένων τιμών, αλλά υπογραμμίζει ότι παρίστατο σ' αυτές μόνο για να πληροφορηθεί τις συνθήκες της αγοράς, ότι διαδραμάτισε καθαρά παθητικό ρόλο και ότι ουδέποτε ανέλαβε υποχρεώσεις έναντι των άλλων συμμετεχόντων. Επιπροσθέτως, για να αμφισβητήσει τον ενδεχόμενο ρόλο ατμομηχανής που διαδραμάτισε στον τομέα αυτό, αρνείται ότι η συνάντηση της 26ης Αυγούστου 1982 που πραγματοποιήθηκε στην Breda είχε συγκληθεί από την Trébos με πρωτοβουλία του Boël (παράγραφος 84 της Αποφάσεως) και υπογραμμίζει ότι η συνάντηση πραγματοποιήθηκε με πρωτοβουλία του Broekman, της Thibodraad.

57 Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι η Trébos ήταν παρούσα σε όλες τις συναντήσεις της Breda και του Bunnik κατά τις οποίες είχαν καθορισθεί τιμές και ότι το ιδιαίτερο ενδιαφέρον της για τη σύμπραξη αυτή προκύπτει από το δικό της τηλετύπημα της 26ης Μαρτίου 1984, που μνημονεύεται στην παράγραφο 97 της Αποφάσεως. Όσον αφορά τη συνάντηση της 26ης Αυγούστου 1982, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι στα πρακτικά της Tréfilunion σχετικά με την εν λόγω συνάντηση αναφέρεται ότι «οργανώθηκε από την Trébos κατόπιν πρωτοβουλίας του Boël» και η προσφεύγουσα δεν προσκομίζει κανένα αποδεικτικό στοιχείο προς αντίκρουση του ισχυρισμού αυτού.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

58 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η προσφεύγουσα ομολογεί τη συμμετοχή της στις συναντήσεις, αλλά αρνείται ότι συνήνεσε στις συμφωνίες επί των τιμών. Ωστόσο, παρατηρείται ότι η προσφεύγουσα αμφισβητεί ότι οι συναντήσεις στις οποίες μετείχε είχαν ως αντικείμενο τον καθορισμό των τιμών. Επομένως, πρέπει να εξεταστεί αν ορθώς η Επιτροπή συνήγαγε από τη συμμετοχή της προσφεύγουσας στις συναντήσεις αυτές τη συμμετοχή της στις συμπράξεις.

59 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η προσφεύγουσα, αντίθετα από ό,τι ισχυρίζεται, δεν περιορίστηκε κατά τις συναντήσεις αυτές στη συλλογή πληροφοριών ως προς την αγορά, αλλά συμμετείχε ενεργώς. Συναφώς, δεν έχει σημασία το ότι η προσφεύγουσα δεν οργάνωσε τη συνάντηση της 26ης Αυγούστου 1982. Πράγματι, αρκούν οι παρεμβάσεις του Boël κατά την εν λόγω συνάντηση, κατά την οποία αξίωσε να εξευρεθεί λύση για τη βελγική αγορά, ή η στάση του De Hornois, εκπροσώπου της Boël/Trébos, όπως εκφράστηκε με το από 26 Μαρτίου 1984 τηλετύπημά του (παρτ. 68 κοιν. αιτ., παράγραφος 97 της Αποφάσεως) προς τον Marie, της Tréfilunion, όπου διαλαμβάνονται τα εξής: «Μετά τη σύσκεψη της 22ας Μαρτίου 1984 σχετικά με τη βελγική αγορά αυξήθηκαν οι τιμές των δομικών πλεγμάτων για τον Μάρτιο/Απρίλιο από 17 400 βελγικά φράγκα σε 18 500 βελγικά φράγκα και για τον Μάιο προβλέπεται μια αύξηση της τιμής κατά 500 βελγικά φράγκα (...) Παρακαλούμε να διαβιβάσετε τα στοιχεία αυτά στον κύριο Peters, δεδομένου ότι διαπιστώσαμε ότι δραστηριοποιείστε επιχειρηματικά στη βελγική αγορά και ενδιαφέρεστε για τη συγκεκριμένη αγορά παρά τις δηλώσεις του Peters κατά την τελευταία σύσκεψη στην Breda.» Επιπροσθέτως, υπενθυμίζεται ότι το τηλετύπημα της 3ης Απριλίου 1984 της Tréfilunion προς την Trébos (που μνημονεύεται στην παράγραφο 97 της Αποφάσεως, παρτ. 69 κοιν. αιτ.) δείχνει τον ρόλο που διαδραμάτισε ο Boël όσον αφορά την είσοδο της Tréfilunion στη βελγική αγορά.

60 Εξάλλου, έστω και αν υποτεθεί ότι η προσφεύγουσα δεν συμμετείχε ενεργώς, στις συναντήσεις αυτές, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι, αν ληφθεί υπόψη ότι το αντικείμενο των συναντήσεων αυτών είχε σαφώς αντιανταγωνιστικό χαρακτήρα, αποδεικνυόμενο από αρκετά τηλετυπήματα του Peters προς την Tréfilunion τα οποία μνημονεύει η Απόφαση, η προσφεύγουσα, συμμετέχουσα σ' αυτές χωρίς να αποστασιοποιηθεί δημοσίως από το περιεχόμενό τους, δημιούργησε στους άλλους συμμετέχοντες την εντύπωση ότι επικροτούσε το αποτέλεσμα των συναντήσεων και ότι θα συμμορφωνόταν προς αυτό (προαναφερθείσα απόφαση του Πρωτοδικείου Hercules Chemicals κατά Επιτροπής, σκέψη 232, και απόφαση της 10ης Μαρτίου 1992, υπόθεση T-12/89, Solvay κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. II-907, σκέψεις 98 έως 100).

61 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η Επιτροπή απέδειξε επαρκώς κατά νόμο τη συμμετοχή της προσφεύγουσας στις συμπράξεις ως προς την αγορά της Benelux κατά την περίοδο μεταξύ Αυγούστου 1982 και Νοεμβρίου 1985 και οι οποίες αφορούσαν τις τιμές.

62 Επομένως, η αιτίαση της προσφεύγουσας πρέπει να απορριφθεί.

Γ — *Επί της γερμανικής αγοράς*

Προσβαλλόμενη πράξη

63 Με την Απόφαση (παράγραφοι 147 και 182) προσάπτεται στην προσφεύγουσα ότι συμμετείχε σε συμπράξεις στη γερμανική αγορά οι οποίες είχαν ως αντικείμενο, αφενός, τη ρύθμιση των εξαγωγών των παραγωγών της Benelux προς τη Γερμανία και, αφετέρου, την τήρηση των τιμών που ίσχυαν στη γερμανική αγορά. Κατά την Απόφαση, στις συμπράξεις αυτές είχαν συμμετάσχει η προσφεύγουσα, η Tréfilarbed (Roermond), η TFE/FBC, η Thibodraad και η BStG (παράγραφοι 150, 153, 154, 179 και 181 της Αποφάσεως).

Επιχειρήματα των διαδίκων

64 Η προσφεύγουσα αρνείται ότι συμμετείχε στις συμπράξεις που αφορούσαν τη γερμανική αγορά. Προβάλλει ότι δεν είχε κανένα συμφέρον να πραγματοποιεί εξαγωγές προς τη γερμανική αγορά επειδή είχε μια θυγατρική κατά 100 % στη Γερμανία, μέσω της οποίας ήταν πλήρως ενήμερη για τις αποφάσεις που ελάμβανε το γερμανικό καρτέλ διαρθρωτικής κρίσεως και, αφετέρου, μέσω αυτής ή σε συμφωνία με αυτήν πραγματοποιούσε τις πωλήσεις της στη Γερμανία.

65 Προσθέτει ότι οι εξαγωγές της προς τη Γερμανία ήσαν ιδιαίτερα σημαντικές μεταξύ 1983 και 1986, πράγμα που αποδεικνύει ότι δεν είχε συμμετάσχει στη σύμπραξη για τις ποσοστώσεις.

66 Τέλος, η προσφεύγουσα προβάλλει ότι πωλούσε συστηματικά σε τιμές χαμηλότερες κατά 10 DM από την τιμή που καθόρισε το καρτέλ. Κατά την προφορική διαδικασία, υπογράμμισε ότι δεν απαγορευόταν σε μια επιχείρηση να πωλεί τα

προϊόντα της σε τιμή που πλησιάζει τις επιβαλλόμενες τιμές στην αγορά αυτή, πολλώ μάλλον που η τιμή αυτή ήταν υψηλή και η θυγατρική της ήταν υποχρεωμένη να σέβεται αυτήν την τιμή λόγω της συμμετοχής της στο καρτέλ.

67 Η Επιτροπή παρατηρεί ότι τα έγγραφα που μνημονεύονται στην Απόφαση αρκούν για να αποδείξουν τη συμμετοχή της προσφεύγουσας στις συμπράξεις.

68 Όσον αφορά την ύπαρξη της θυγατρικής της προσφεύγουσας, η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν αρκεί για να αποδειχθεί ότι η προσφεύγουσα δεν είχε συμφέρον να διεισδύσει στη γερμανική αγορά. Προσθέτει ότι το γεγονός ότι η αποσταλείσα στη Γερμανία ποσότητα ήταν σημαντική κατά την περίοδο αυτή δείχνει ακριβώς το συμφέρον που είχε η Βοël να διεισδύσει στη γερμανική αγορά.

69 Αναφέρει ότι η αύξηση των εξαγωγών της Βοël προς τη γερμανική αγορά το 1982-1983 εξηγείται από την άνοδο των τιμών στη γερμανική αγορά, άνοδος που συνδέεται με τη σύσταση του καρτέλ κρίσεως, και παρατηρεί ότι οι εξαγωγές της Βοël σταθεροποιήθηκαν μεταξύ 1983 και 1985, έτη τα οποία αντιστοιχούν στην περίοδο των συμπράξεων, αντίθετα από τα άλλα έτη. Η Επιτροπή βλέπει σ' αυτό τη συνέπεια της στενής συνεννοήσεως μεταξύ της Trébos και της BStG στην οποία αναφέρεται ο Müller, γενικός διευθυντής της BStG, στο από 15 Δεκεμβρίου 1983 τηλετύπημά του [παρτ. 65 (β) κοιν. αιτ., παράγραφος 92 της Αποφάσεως].

70 Όσον αφορά το ζήτημα των τιμών, η Επιτροπή παρατηρεί ότι η προσφεύγουσα ομολογεί έμμεσα ότι καθόρισε τη θέση της σε σχέση με τις τιμές του καρτέλ, πράγμα που δεν θα συνέβαινε αν είχε ενεργήσει αποκλειστικά σε συνάρτηση με τις δυνάμεις της αγοράς.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

71 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι η συμμετοχή της προσφεύγουσας στις συμπράξεις σχετικά με τη γερμανική αγορά προκύπτει από το τηλετύπημα της 15ης Δεκεμβρίου 1983, που απηύθυνε ο Müller στην Thibodraad, μετά τη συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στην Breda στις 5 Δεκεμβρίου 1983 και στην οποία είχε συμμετάσχει η προσφεύγουσα· στο τηλετύπημα διαλαμβάνονται τα εξής: «επιτρέψτε μου όμως να σημειώσω ότι η αύξηση του διασυνοριακού εμπορίου του Βελγίου προς τη Γερμανία, δεδομένης της στενής συνεννοήσεως με την Böel, πρέπει σαφώς να αποδοθεί στον δεύτερο Βέλγο παραγωγό.» Η συμμετοχή της προσφεύγουσας στις συμπράξεις αυτές επιβεβαιώνεται από το τηλετύπημα του Peters προς τον Marie, της 11ης Ιανουαρίου 1984, το οποίο αναφέρεται στη συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στην Breda στις 5 Ιανουαρίου 1984, με συμμετοχή της προσφεύγουσας, της FBC, της Tréfilarbed, της Tréfilunion, της BStG και άλλων ολλανδικών επιχειρήσεων. Το τηλετύπημα αυτό διευκρινίζει τα εξής: «Οι τακτικοί συμμετέχοντες ζητούν από τους εκπροσώπους της Baustahlgewebe να μη διαταράσσει την αγορά της Benelux με εξαγωγές σημαντικών ποσοτήτων σε πολύ χαμηλές τιμές. Υπερασπιζόμενοι εαυτούς οι Γερμανοί εξήγησαν ότι οι Βέλγοι (Boël και πλέον πρόσφατα Frère-Bourgeois) εξάγουν προς τη Γερμανία ανάλογες ποσότητες. Οι Βέλγοι διευκρινίζουν ότι αυτοί τηρούν τις τιμές της γερμανικής αγοράς, πρέπει δε να γίνεται λόγος για ποσοστό της αγοράς και όχι για ποσότητες. Δεν αποφασίστηκε τίποτα το συγκεκριμένο.» Τα δύο αυτά αποδεικτικά στοιχεία επιβεβαιώνονται επίσης από ένα εσωτερικό σημείωμα της 24ης Απριλίου 1985 (παρτ. 112 κοιν. αιτ., παράγραφος 153 της Αποφάσεως) που συνέταξε ο Debelle, της FBC, σχετικά με τη συνάντηση που πραγματοποιήθηκε την ίδια ημέρα στο Bunnik, κατά το οποίο σημείωμα «ο Ruthotto (εκπρόσωπος της BStG) επιβεβαίωσε κατά τη σύσκεψη ότι τα δύο βελγικά εργοστάσια τηρούσαν αυστηρά τις συμφωνίες επί των τιμών που αποφασίστηκαν στην Baustahlgewebe».

72 Επομένως, από τα έγγραφα αυτά προκύπτει ότι η προσφεύγουσα είχε συμμετάσχει στις συνεννοήσεις με την BStG σχετικά με τις εξαγωγές της προς τη γερμανική αγορά και προσπάθησε, τουλάχιστον, να δώσει την εντύπωση ότι τηρούσε τις τιμές και τον όγκο πωλήσεων που είχαν συμφωνηθεί.

73 Εν όψει των διαφόρων αυτών στοιχείων, η προσφεύγουσα δεν μπορεί να επικαλείται τη σπουδαιότητα και την αύξηση των εξαγωγών της προς τη Γερμανία και το γεγονός ότι, εφόσον έχει μια θυγατρική στη Γερμανία, δεν είχε συμ-

φέρον να εξαγάγει προς την αγορά αυτή. Συγκεκριμένα, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η αύξηση των εξαγωγών της προσφεύγουσας προς τη Γερμανία, που παρατηρήθηκε μεταξύ 1982 και 1983, δείχνει το ενδιαφέρον που παρουσίαζε για την προσφεύγουσα η γερμανική αγορά και, ως εκ τούτου, διαψεύδει τον ισχυρισμό της ότι, επειδή είχε μια θυγατρική στη Γερμανία, δεν είχε κανένα συμφέρον να προβαίνει σε εξαγωγές προς την αγορά αυτή. Εξάλλου, διαπιστώνεται ότι, μετά την αύξηση που παρατηρήθηκε μεταξύ 1982 και 1983, οι εξαγωγές της προσφεύγουσας προς τη γερμανική αγορά σταθεροποιήθηκαν σε ένα υψηλό επίπεδο.

74 Εξάλλου, όσον αφορά τις τιμές, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η προσφεύγουσα δεν προέβαλε κανένα αποδεικτικό στοιχείο ότι πωλούσε συστηματικά σε τιμή χαμηλότερη κατά 10 DM από την τιμή που καθόρισε το γερμανικό καρτέλ και, επομένως, δεν ανέτρεψε την αποδεικτική αξία που πρέπει να αποδοθεί στα τηλετυπήματα της 11ης Ιανουαρίου 1984 και της 24ης Απριλίου 1985, τα οποία μνημονεύονται στην παράγραφο 90 της Αποφάσεως και από τα οποία προκύπτει ότι οι Βέλγοι παραγωγοί τηρούσαν τις τιμές της γερμανικής αγοράς.

75 Από τα προηγούμενα προκύπτει ότι η Επιτροπή απέδειξε επαρκώς κατά νόμο ότι η προσφεύγουσα συμμετείχε στις συμπράξεις επί των τιμών και ποσοστώσεων στη γερμανική αγορά.

76 Επομένως, η αιτίαση της προσφεύγουσας πρέπει να απορριφθεί.

II — *Επί του μη δεσμευτικού χαρακτήρα των συμφωνιών*

Επιχειρήματα των διαδίκων

77 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι απλώς είχε συμμετάσχει σε ορισμένο αριθμό συναντήσεων με σκοπό να λάβει πληροφορίες. Υπογραμμίζει ότι δεν ανέλαβε καμιά υποχρέωση ούτε δεσμεύθηκε από τις προτάσεις ως προς τις τιμές ή τις ποσοστώσεις που διατυπώθηκαν κατά τις συναντήσεις, προτάσεις οι οποίες άλλωστε δεν τηρήθηκαν και δεν υπήρξαν αντικείμενο πραγματικών κυρώσεων.

78 Η Επιτροπή υπενθυμίζει τα περιστατικά που απέδειξε με την Απόφαση για να συναγάγει το συμπέρασμα ότι υπήρχε κοινή πρόθεση των συμμετεχόντων να ελέγχουν συνεχώς την εξέλιξη της αγοράς και να αντικαταστήσουν τους κινδύνους του ανταγωνισμού από μια διαρκή συνεργασία.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

79 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι τα αποδειχθέντα περιστατικά διαψεύδουν τον φερόμενο παθητικό ρόλο της προσφεύγουσας στο πλαίσιο των συμπράξεων καθώς και τον ισχυρισμό της ότι δεν ανέλαβε καμιά υποχρέωση ούτε δεσμεύθηκε από τις τιμές και τις προτάσεις που καθορίστηκαν κατά τις συναντήσεις. Συναφώς, προέχει η παρατήρηση ότι, κατά τις επαφές που είχε με τους ανταγωνιστές της, η προσφεύγουσα προσπάθησε να δώσει την εντύπωση ότι τηρούσε και θα τηρήσει τις ληφθείσες αποφάσεις στο πλαίσιο των συμπράξεων, πράγμα που προϋποθέτει ότι ανέλαβε υποχρεώσεις έναντι των ανταγωνιστών της.

80 Εκ τούτου έπεται ότι η προσφεύγουσα δεν μπορεί να διατείνεται ότι, στην πράξη, οι συμπράξεις δεν είχαν δεσμευτικό χαρακτήρα. Επομένως, η αιτίαση της προσφεύγουσας πρέπει να απορριφθεί.

III — *Επί του μη «αισθητού» περιορισμού του ανταγωνισμού*

Επιχειρήματα των διαδίκων

81 Η προσφεύγουσα προβάλλει ότι τα δικά της μερίδια στην αγορά ήσαν τόσο μικρά ώστε η συμμετοχή της στις προσαπτόμενες συναντήσεις ουδόλως μπορούσε να έχει ως αντικείμενο τη νόθευση, την παρεμπόδιση ή τον περιορισμό του ενδοκοινοτικού ανταγωνισμού.

82 Υποστηρίζει ότι, λόγω της διαφάνειας στην αγορά των δομικών πλεγμάτων, που οφείλεται στο ότι η τιμή τους εξαρτάται κατ' αναλογία 70 έως 80 % από την τιμή του χονδροσύρματος, καθώς και από την τιμή των ράβδων οπλισμού σκυροδέματος, προϊόν ανταγωνιστικό του οποίου οι τιμές τυγχάνουν δημοσιότητας, οι φερόμενες συμπράξεις δεν μπορούσαν να έχουν επί του ανταγωνισμού παρά μόνον ασήμαντο αποτέλεσμα ώστε να μην πληρούται η προϋπόθεση ότι θίγεται αισθητώς ο ανταγωνισμός, κατά την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου.

83 Εξάλλου, η προσφεύγουσα υπογραμμίζει ότι, εν όψει του γεγονότος ότι τόσο το βασικό προϊόν (χονδρόσυρμα), όσο και το ανταγωνιστικό προϊόν (οι ράβδοι οπλισμού σκυροδέματος) υπέκειντο σε σύστημα ποσοστώσεων το οποίο επιβλήθηκε δυνάμει της Συνθήκης ΕΚΑΧ, οι επιχειρήσεις που κατασκεύαζαν δομικά πλέγματα υποχρεώθηκαν να λάβουν οι ίδιες μέτρα για να αντιμετωπίσουν τις διαρθρωτικές δυσχέρειες του τομέα, ελλείψει ειδικού νομικού εργαλείου προβλεπομένου από το κοινοτικό δίκαιο. Θεωρεί ότι η Επιτροπή έπρεπε να λάβει τούτο υπόψη όχι μόνον κατά τον καθορισμό του ύψους του προστίμου, αλλά και κατά τη διαπίστωση της παραβάσεως.

84 Η Επιτροπή αντιτάσσει ότι οι διαπιστωθείσες από αυτήν συμπράξεις είχαν αισθητό αποτέλεσμα επί του ανταγωνισμού. Συγκεκριμένα, η συμμετοχή της προσφεύγουσας στις συμπράξεις δεν πρέπει να εκτιμηθεί μεμονωμένα, αλλά στο γενικότερο πλαίσιο των συμπράξεων που συνήφθησαν μεταξύ των διαφόρων συμμετεχόντων στις διάφορες επιμέρους αγορές.

85 Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι, μολονότι είναι αληθές ότι η προστιθέμενη αξία στα δομικά πλέγματα είναι σχετικά μικρή, πρέπει ακριβώς να μη νοθεύεται ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός ο οποίος απομένει (απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Οκτωβρίου 1980, 209/78 έως 215/78 και 218/78, Van Landewyck κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1980/III, σ. 207, σκέψεις 133 και 134).

86 Η Επιτροπή δηλώνει ότι δεν αγνοεί τις οικονομικές συνέπειες της περιγραφομένης καταστάσεως σχετικά με τα δομικά πλέγματα και ότι τις έλαβε υπόψη κατά τον υπολογισμό του ύψους του προστίμου (παράγραφος 201 της Αποφάσεως). Ωστόσο, δεν συνάγει τις ίδιες έννομες συνέπειες με την προσφεύγουσα η οποία, γι' αυτόν τον λόγο, έκρινε ότι είχε τη δυνατότητα να παραβιάσει τους

κανόνες ανταγωνισμού της Συνθήκης. Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι, αν οι επιχειρήσεις νομιμοποιούνται να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να προσαρμοστούν στις οικονομικές αναγκαιότητες, αυτό γίνεται υπό την προϋπόθεση ότι τηρείται η Συνθήκη και υπενθυμίζει, συναφώς, την ύπαρξη του άρθρου 85, παράγραφος 3, της Συνθήκης.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

87 Το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης απαγορεύει ως ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά όλες τις συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων ή τις εναρμονισμένες πρακτικές που δύνανται να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και που έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς και ιδίως εκείνες οι οποίες συνίστανται στον άμεσο ή έμμεσο καθορισμό των τιμών αγοράς ή πωλήσεως ή άλλων όρων συναλλαγής και στην κατανομή των αγορών ή των πηγών εφοδιασμού.

88 Το Πρωτοδικείο παρατηρεί ότι από το γράμμα του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης προκύπτει ότι τα μόνα ζητήματα που ασκούν επιρροή είναι κατά πόσον οι συμφωνίες στις οποίες συμμετείχε η προσφεύγουσα με άλλες επιχειρήσεις είχαν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα τον περιορισμό του ανταγωνισμού. Κατά συνέπεια, το ζήτημα αν η ατομική συμμετοχή της προσφεύγουσας στις συμφωνίες αυτές μπορούσε, παρά το μικρό της μέγεθος, να περιορίσει τον ανταγωνισμό στερείται σημασίας (απόφαση του Πρωτοδικείου της 17ης Δεκεμβρίου 1991, Τ-6/89, Enichem Anic κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. II-1623, σκέψη 216).

89 Όσον αφορά την έλλειψη αποτελεσμάτων των συμπράξεων, το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου ότι η εκτίμηση των συγκεκριμένων αποτελεσμάτων των συμπράξεων παρέλκει όταν προκύπτει, όπως εν προκειμένω, ότι αυτές έχουν ως αντικείμενο την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς (απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Ιανουαρίου 1990, C-277/87, Sandoz Prodotti Farmaceutici κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-45).

90 Εν πάση περιπτώσει, διαπιστώνεται ότι οι συμπράξεις είχαν ως αποτέλεσμα τον περιορισμό του ανταγωνισμού με μείωση των πωλήσεων που πραγματοποιήθηκαν σε ορισμένες αγορές, επιτρέποντας έτσι την τεχνητή αύξηση των τιμών (όπως βεβαιώνεται με τα έγγραφα που μνημονεύονται στις παραγράφους 50, 84 έως 112 και 153 της Αποφάσεως).

91 Εξάλλου, η μικρή προστιθέμενη αξία των δομικών πλεγμάτων σε σχέση με το χονδρόσυρμα και το γεγονός ότι αυτά μπορούν να αντικατασταθούν από τις ράβδους οπλισμού σκυροδέματος, προϊόντα τα οποία υπέκειντο αμφότερα σε σύστημα ποσοστώσεων δυνάμει της Συνθήκης ΕΚΑΧ, είχαν ασφαλώς ως συνέπεια τη μείωση του περιθωρίου ανταγωνισμού που υπήρχε στην αγορά των δομικών πλεγμάτων. Πράγματι, η τιμή του χονδροσύρματος συνιστούσε ένα κατώτατο όριο, ενώ, όπως παρατήρησε η Επιτροπή με την Απόφαση (παράγραφος 202), το γεγονός ότι οι ράβδοι οπλισμού σκυροδέματος μπορούν να αντικαθιστούν τα δομικά πλέγματα έχει ως συνέπεια να περιορίζει την απόκλιση στις τιμές που μπορεί να υπάρχει μεταξύ των δύο προϊόντων και, επομένως, να μειώνει το περιθώριο ανταγωνισμού ως προς τις τιμές. Ωστόσο, το εναπομένον περιθώριο ήταν επαρκές για να επιτρέπει έναν αποτελεσματικό ανταγωνισμό στην αγορά στην οποία οι διαπιστωθείσες με την Απόφαση συμπράξεις είχαν αισθητό αποτέλεσμα (προαναφερθείσα απόφαση Van Landewyck κ.λπ. κατά Επιτροπής). Το ότι εξακολουθούσε να υπάρχει αυτό το περιθώριο αποτελεσματικού ανταγωνισμού επιβεβαιώνεται από την ύπαρξη των συμπράξεων κατά των οποίων επιβλήθηκαν κυρώσεις με την Απόφαση, καθόσον τέτοιες συμπράξεις που έχουν ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού δεν θα είχαν κανένα ενδιαφέρον για τους παραγωγούς αν δεν εξακολουθούσε να υπάρχει ανταγωνισμός στην αγορά.

92 Ως προς το γεγονός ότι θα ήταν κατανοητό το ότι οι παραγωγοί κάλυψαν την έλλειψη κοινοτικής κανονιστικής ρυθμίσεως για ένα προϊόν το οποίο επηρεάσθηκε τόσο πολύ από τα συστήματα ποσοστώσεων που τέθηκαν σε εφαρμογή δυνάμει της Συνθήκης ΕΚΑΧ όσο τα δομικά πλέγματα, παρατηρείται ότι οι παραγωγοί είχαν την ευχέρεια να κοινοποιήσουν στην Επιτροπή τις συμπράξεις τους κατ' εφαρμογή του άρθρου 85, παράγραφος 3, της Συνθήκης, πράγμα που ενδεχομένως θα επέτρεπε στην Επιτροπή να αποφανθεί ως προς το συμβιβαστό των συμπράξεων αυτών προς τα καθοριζόμενα από την εν λόγω διάταξη κριτήρια. Εφόσον η προσφεύγουσα δεν έκανε χρήση της ευχέρειας αυτής, δεν μπορεί να επικαλείται την αδράνεια της Επιτροπής για να δικαιολογήσει τη συγκρότηση μυστικών συμπράξεων αντίθετων προς το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης.

93 Ως εκ τούτου, η αιτίαση της προσφεύγουσας πρέπει να απορριφθεί.

IV — *Επί του ότι δεν επηρεάζεται το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών*

Επιχειρήματα των διαδίκων

94 Η προσφεύγουσα προβάλλει ότι, πρώτον, ουδέποτε είχε την πρόθεση, συμμετέχοντας στις προσαπτόμενες συναντήσεις, να στεγανοποιήσει τις αγορές και ουδέποτε δεσμεύθηκε, έστω και προφορικά, να μην πωλεί σ' αυτόν ή σε εκείνον τον πελάτη ή να πωλεί σ' αυτήν ή εκείνη την τιμή.

95 Δεύτερον, υποστηρίζει ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε ότι το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών επηρεάστηκε πραγματικά από τις επίδικες συμφωνίες και πρακτικές. Συναφώς, υπογραμμίζει, αφενός, ότι το ενδοκοινοτικό εμπόριο δομικών πλεγμάτων είναι ειδικότερα έντονο μόνο στις μεθοριακές περιοχές, λόγω των υψηλών εξόδων μεταφοράς. Αφετέρου, παρατηρεί ότι η Επιτροπή δεν μπορεί να διατείνεται ότι το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών επηρεάστηκε λόγω της υπάρξεως μιας συνολικής συμπράξεως. Πράγματι, η Επιτροπή δεν κατόρθωσε να αποδείξει μια τέτοια συνολική σύμπραξη και εξέτασε μερικώς και ατομικώς κάθε αγορά.

96 Η Επιτροπή παρατηρεί ότι η πρόθεση της προσφεύγουσας, όσον αφορά τη στεγανοποίηση των αγορών, είναι αδιάφορη στην εκτίμηση της συμπεριφοράς της εν όψει του άρθρου 85, παράγραφος 1, εφόσον συμμετείχε σε σύμπραξη η οποία όντως είχε ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού. Εξάλλου, παρατηρεί ότι δεν υπάρχει αντίφαση στο γεγονός, αφενός, της εξετάσεως κάθε επιμέρους αγοράς για να εξατομικευθεί κάθε σύμπραξη και καθένας από τους συμμετέχοντες και, αφετέρου, στην εκτίμηση των σωρευτικών αποτελεσμάτων τους τα οποία πρέπει κατ' ανάγκη να αποτιμώνται λαμβάνοντας υπόψη το συνολικό πλαίσιο. Η Επιτροπή δεν συνήγαγε απλώς ότι επρόκειτο για συμφωνίες ικανές να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, αλλά κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το εμπόριο αυτό όντως επηρεάστηκε (παράγραφοι 160, 168 και 189 της Αποφάσεως).

97 Επιπροσθέτως, υπενθυμίζει ότι, με την απόφαση της 1ης Φεβρουαρίου 1978, 19/77, Miller κατά Επιτροπής (Συλλογή τόμος 1978, σ. 47, σκέψη 15), το Δικα-

στήριο έκρινε ότι «το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης δεν επιβάλλει απόδειξη ότι (τέτοιες) συμφωνίες έχουν πράγματι επηρεάσει αισθητά το εμπόριο (μεταξύ κρατών μελών), απόδειξη που, στις περισσότερες των περιπτώσεων, θα ήταν δύσκολο να διεξαχθεί με την αρτιότητα που απαιτεί ο νόμος, αλλ' επιβάλλει απλώς και μόνον να αποδεικνύεται ότι οι συμφωνίες αυτές μπορούν να έχουν τέτοιο αποτέλεσμα».

98 Τέλος, παρατηρεί ότι τα μεταφορικά έξοδα δεν αποτελούν ανυπέρβλητο εμπόδιο όταν η τιμή του προϊόντος είναι σχετικά υψηλή στην οικεία αγορά (παράγραφος 5 της Αποφάσεως).

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

99 Από τα γράμμα του άρθρου 85 της Συνθήκης προκύπτει ότι τα μόνα ζητήματα που ασκούν επιρροή είναι κατά πόσον οι συμφωνίες στις οποίες συμμετείχε η προσφεύγουσα από κοινού με άλλες επιχειρήσεις ήταν ικανές να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών (προαναφερθείσα απόφαση Enichem Anic κατά Επιτροπής, σκέψη 224). Κατά συνέπεια, το ζήτημα αν η προσφεύγουσα είχε την πρόθεση στεγανοποιήσεως των αγορών και, ως εκ τούτου, παραβάσεως του άρθρου 85 της Συνθήκης, δεν ασκεί επιρροή.

100 Πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, για να μπορεί μια απόφαση, μια συμφωνία ή μια σύμπραξη να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, πρέπει, βάσει ενός συνόλου νομικών και πραγματικών στοιχείων, να επιτρέπει να θεωρηθεί σε επαρκή βαθμό πιθανότητας ότι μπορεί να ασκήσει επιρροή, άμεση ή έμμεση, πραγματική ή δυνητική, στα εμπορικά ρεύματα μεταξύ κρατών μελών, τούτο δε κατά τρόπο που να δικαιολογεί τον φόβο ότι θα μπορούσε να εμποδίσει την πραγματοποίηση ενιαίας αγοράς μεταξύ κρατών μελών (προαναφερθείσα απόφαση Van Landewyck κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 170).

101 Πρέπει εξάλλου να παρατηρηθεί ότι το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης δεν επιβάλλει ούτε όπως οι δράστες των περιοριστικών του ανταγωνι-

σμού πρακτικών είχαν την πρόθεση να περιορίσουν με τις πρακτικές αυτές το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, ούτε ότι οι πρακτικές αυτές όντως επηρέασαν αισθητά το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, αλλά επιβάλλει αποκλειστικά την απόδειξη ότι αυτές οι πρακτικές ήταν ικανές να έχουν τέτοιο αποτέλεσμα (προαναφερθείσα απόφαση Miller κατά Επιτροπής).

102 Εν πάση περιπτώσει, υπογραμμίζεται ότι οι διαπιστωθέντες περιορισμοί του ανταγωνισμού ήταν ικανοί να εκτρέψουν τα εμπορικά ρεύματα από τον προσανατολισμό τον οποίο άλλως θα ελάμβαναν, καθόσον οι περιορισμοί αυτοί είχαν ως αντικείμενο και ως αποτέλεσμα την ποσόστωση των εισαγωγών των διαφόρων παραγωγών και τον καθορισμό των τιμών στις διάφορες αγορές. Συναφώς, παρατηρείται ότι συμμετείχαν στις συμπράξεις αυτές Γερμανοί, Βέλγοι, Γάλλοι, Ιταλοί και Ολλανδοί παραγωγοί. Συνεπώς, καλώς η Επιτροπή διαπίστωσε ότι οι συμπράξεις στις οποίες συμμετείχε η προσφεύγουσα ήσαν ικανές να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών.

103 Επομένως, η αιτίαση της προσφεύγουσας δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

104 Από τα προαναφερθέντα προκύπτει ότι ο λόγος ακυρώσεως που αντλείται από την παράβαση του άρθρου 85 της Συνθήκης πρέπει να απορριφθεί.

Επί του λόγου που αντλείται από την παράβαση του άρθρου 15 του κανονισμού 17

I — *Επί της μη εξατομικεύσεως των κριτηρίων προσδιορισμού της βαρύτητας των παραβάσεων*

Επιχειρήματα των διαδίκων

105 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, μολονότι κατονομάζεται επανειλημμένως στο ιστορικό της Αποφάσεως, αντιθέτως στο μέρος της Αποφάσεως που αφιε-

ρώνεται στη νομική εκτίμηση τίποτε δε δείχνει με ακρίβεια τη σοβαρότητα των παραβάσεων που της προσάπτονται. Το άρθρο 15 του κανονισμού 17 επιβάλλει όπως η Επιτροπή εξατομικεύει τόσο τα συστατικά στοιχεία των παραβάσεων, όσο και τα κριτήρια που ελήφθηκαν υπόψη για την επιβολή των προστίμων. Η Επιτροπή περιήγαγε την προσφεύγουσα σε αδυναμία να εκτιμήσει τη βαρύτητα της συμπεριφοράς της σε σχέση με εκείνην των άλλων επιχειρήσεων, ενώ τα πρόστιμα διαφέρουν σημαντικά από μια επιχείρηση σε άλλη. Τέλος, η προσφεύγουσα αναφέρει ότι, μολονότι η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι έλαβε υπόψη ορισμένες ελαφρυντικές περιστάσεις, ωστόσο, αυτές περιγράφονται κατά τρόπο συνοπτικό, χωρίς καμιά αναφορά στις οικείες επιχειρήσεις.

106 Η Επιτροπή αντιτάσσει ότι πρέπει να ληφθεί υπόψη η απόφαση στο σύνολό της και όχι μόνον το σκεπτικό της. Απαριθμεί όλες τις παραγράφους της αποφάσεως όπου ανέλυσε τις ειδικές περιστάσεις της συμμετοχής της προσφεύγουσας στις συμπράξεις για κάθε αγορά. Ως εκ τούτου συνάγει ότι εξατομίκευσε επαρκώς τα συστατικά στοιχεία κάθε παραβάσεως και ανέπτυξε τα κριτήρια για την εκτίμηση της βαρύτητας των παραβάσεων, κυρίως όσον αφορά τις ελαφρυντικές περιστάσεις που λήφθηκαν υπόψη για κάθε επιχείρηση.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

107 Το Πρωτοδικείο παρατηρεί ότι, κατά πάγια νομολογία, η Επιτροπή μπορεί να επιβάλλει ενιαίο πρόστιμο για διαφορετικές παραβάσεις, αυτό δε κατά μείζονα λόγο όταν, όπως εν προκειμένω, οι παραβάσεις που διαπιστώνονται με την Απόφαση είχαν ως αντικείμενο τον ίδιο τύπο παράνομης συμπεριφοράς στις διάφορες αγορές, κυρίως τον καθορισμό τιμών και ποσοστώσεων και την ανταλλαγή πληροφοριών (βλ., συναφώς, τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 16ης Δεκεμβρίου 1975, 40/73 έως 48/73, 50/73, 54/73 έως 56/73, 111/73, 113/73 και 114/73, Suiker Unie κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1975, σ. 507, της 14ης Φεβρουαρίου 1978, 27/76, United Brands κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1978, σ. 75, και της 7ης Ιουνίου 1983, 100/80 έως 103/80, Musique diffusion française κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1983, σ. 1825). Δεν μπορεί να αγνοείται το γεγονός ότι η προσφεύγουσα συμμετείχε, σε δεδομένη στιγμή, σε συμπράξεις πολλών αγορών όπως είναι η γαλλική αγορά, η γερμανική αγορά και η αγορά της Benelux.

108 Εν προκειμένω, διαπιστώνεται ότι η προσφεύγουσα ερμηνεύει την Απόφαση κατά τρόπο που απομονώνει τεχνητά ένα μέρος της, ενώ, εφόσον η Απόφαση αποτελεί ένα σύνολο, κάθε ένα από τα μέρη της πρέπει να ερμηνεύεται υπό το φως των άλλων. Συγκεκριμένα, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι η Απόφαση, λαμβανόμενη ως σύνολο, παρέσχε στους ενδιαφερομένους τις αναγκαίες ενδείξεις για να πληροφορηθούν αν η Απόφαση είναι ή όχι βάσιμη και επέτρεψε στο Πρωτοδικείο να ασκήσει τον έλεγχο νομιμότητας. Όσον αφορά τις ελαφρυντικές περιστάσεις, υπενθυμίζεται ότι, στη γραπτή απάντησή της στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου, η Επιτροπή ανέφερε ότι στην προσφεύγουσα δεν αναγνωρίστηκε καμιά ελαφρυντική ούτε επιβαρυντική περίσταση.

109 Κατά συνέπεια, η αιτίαση πρέπει να απορριφθεί.

II — *Επί της ελλείψεως δόλου*

Επιχειρήματα των διαδίκων

110 Η προσφεύγουσα επικαλείται την καλή της πίστη και αρνείται ότι ενήργησε σκοπίμως κατά τις παραβάσεις. Προβάλλει ότι οι επιχειρήσεις που ασκούν δραστηριότητα στην αγορά των δομικών πλεγμάτων δεν μπορούσαν να φανταστούν ότι η ανταλλαγή πληροφοριών και η συνεννόησή τους είχαν χαρακτήρα παραβάσεως, αν ληφθεί υπόψη η οικονομική κρίση και η στενή σχέση που συνδέει την αγορά των δομικών πλεγμάτων με την αγορά του χονδροσύρματος και την αγορά των ράβδων οπλισμού σκυροδέματος, οι οποίες καλύπτονταν από τα «μέτρα κρίσεως» που έλαβε η Επιτροπή υπέρ της χαλυβουργικής βιομηχανίας βάσει της Συνθήκης ΕΚΑΧ. Συναφώς, η προσφεύγουσα μνημονεύει την ύπαρξη επιτροπών για τα προϊόντα ΕΚΑΧ, και ιδίως για το χονδρόσυρμα, στις οποίες συμμετείχαν οι σημαντικότεροι παραγωγοί με σκοπό τη συζήτηση των τιμών και των ποσοτήτων.

111 Εξάλλου, προβάλλει ότι η γερμανική αγορά δομικών πλεγμάτων ήταν η ίδια αντικείμενο ενός καρτέλ διαρθρωτικής κρίσεως, το οποίο είχε επιτρέψει η Bun-

deskartellamt και ανεχθεί η Επιτροπή επί τέσσερα έτη. Είναι αναμφισβήτητο, όπως διαλαμβάνεται στην Απόφαση (παράγραφος 206), ότι η ύπαρξη του καρτέλ αυτού οδήγησε τους παραγωγούς των άλλων κρατών μελών να προστατευθούν.

112 Η προσφεύγουσα συνάγει ότι εφόσον μια τόσο στενή συνεννόηση έγινε αποδεκτή για το χονδρόσυρμα και εφόσον το καρτέλ κρίσεως για τα δομικά πλέγματα είχε επιτραπεί στη Γερμανία, είναι προφανές ότι οι παραγωγοί δομικών πλεγμάτων σκέφθηκαν καλοπίστως ότι είχαν επίσης το δικαίωμα να συναντώνται και να ανταλλάσουν πληροφορίες.

113 Η Επιτροπή παρατηρεί ότι τα δομικά πλέγματα εμπίπτουν στη Συνθήκη ΕΟΚ, η οποία έχει τους δικούς της κανόνες συνεννοήσεως και η οποία απαγορεύει ρητά κάθε μορφή συνεννοήσεως επί των ποσοτήτων ή των τιμών. Αν οι παραγωγοί πίστευαν ότι η συνεννόηση ήταν απαραίτητη λόγω της διαρθρωτικής κρίσεως στον τομέα των δομικών πλεγμάτων, όφειλαν ωστόσο να τηρήσουν τους οικείους κανόνες της Συνθήκης. Η Επιτροπή προσθέτει ότι οι επίδικες συμπράξεις δεν είναι καρτέλ κρίσεως, τα οποία συνεπάγονται κατ' ανάγκη πρόγραμμα αναδιαρθρώσεως και τα οποία μπορούν να επιτραπούν μόνο μετά από κοινοποίηση προκειμένου να τύχουν απαλλαγής βάσει του άρθρου 85, παράγραφος 3. Η Επιτροπή παρατηρεί ότι έλαβε υπόψη, κατά τον υπολογισμό του προστίμου, τις οικονομικές συνέπειες που προέκυψαν για τα δομικά πλέγματα από τη σχέση τους προς το χονδρόσυρμα και τις ράβδους οπλισμού σκυροδέματος.

114 Όσον αφορά το γερμανικό καρτέλ διαρθρωτικής κρίσεως, η Επιτροπή προβάλλει ότι δεν υπάρχει κοινοτική αρμοδιότητα σχετικά με μια εθνική σύμπραξη λόγω κρίσεως και ότι είναι πολύ επισφαλής η εκτίμηση πότε τα εθνικά μέτρα υπερβαίνουν το εθνικό συμφέρον και θίγουν το κοινοτικό συμφέρον. Ως προς τη φερόμενη αδράνειά της, η Επιτροπή διατείνεται ότι παρήλθαν μόλις δύο έτη μεταξύ της στιγμής που έλαβε την κοινοποίηση του καρτέλ από την Bundeskartellamt και τη στιγμή κατά την οποία άρχισε τις έρευνές της. Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι ενήργησε μόλις πληροφορήθηκε ότι το γερμανικό καρτέλ είχε ως αποτέλεσμα τη διατάραξη του ενδοκοινοτικού εμπορίου.

115 Επιπροσθέτως, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι στην παράγραφο 197 της Αποφάσεως εξέθεσε ότι οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις ενήργησαν, τον περισσότερο χρόνο, αποκρύπτοντας τις πρακτικές τους. Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου (αποφάσεις της 11ης Ιουλίου 1989, 246/86, Belasco κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1989, σ. 2117, σκέψη 41, και της 8ης Φεβρουαρίου 1990, C-279/89, Tipp-Ex κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-261), για να μπορεί να θεωρηθεί ότι μια παράβαση διαπράχθηκε εκ προθέσεως, «δεν είναι απαραίτητο η επιχείρηση να είχε επίγνωση του ότι παρέβαινε την απαγόρευση του άρθρου 85 της Συνθήκης. Αρκεί το ότι δεν μπορούσε να αγνοεί ότι η επίμαχη συμπεριφορά είχε ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού». Αυτό συμβαίνει όντως εν προκειμένω, όπου πρόκειται για συμφωνίες περί ποσοστώσεων και τιμών.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

116 Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι για να μπορεί να θεωρηθεί ότι μια παράβαση διαπράχθηκε εκ προθέσεως δεν είναι απαραίτητο η επιχείρηση να έχει επίγνωση ότι παραβαίνει τους κανόνες αυτούς· αρκεί το ότι δεν μπορούσε να αγνοεί ότι η συμπεριφορά της είχε ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού (προαναφερθείσες αποφάσεις Belasco κ.λπ. κατά Επιτροπής και Tipp-Ex κατά Επιτροπής· απόφαση του Πρωτοδικείου της 10ης Μαρτίου 1992, Τ-15/89, Chemie Linz κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. II-1275, σκέψη 350).

117 Επιπροσθέτως, το Πρωτοδικείο παρατηρεί ότι η Επιτροπή έλαβε υπόψη ένα σύνολο περιστάσεων που έχουν εφαρμογή σε όλες τις επιχειρήσεις, πράγμα που την οδήγησε να περιορίσει τα πρόστιμα σε ποσό το οποίο είναι σαφώς κατώτερο από το ποσό που θα ήταν δικαιολογημένο υπό ομαλές περιστάσεις (παράγραφος 208 της Αποφάσεως). Μεταξύ των περιστάσεων αυτών περιλαμβάνονται το γεγονός ότι η τιμή των δομικών πλεγμάτων εξαρτάται, κατά 75 έως 80 %, από την τιμή του χονδροσύρματος, προϊόν το οποίο υπόκειται σε ποσοστώσεις παραγωγής, η πτώση της ζητήσεως που οφείλεται σε διαρθρωτικούς λόγους, η ύπαρξη πλεοναζουσών παραγωγικών ικανοτήτων, οι βραχυπρόθεσμες διακυμάνσεις της αγοράς και η ελάχιστα ικανοποιητική αποδοτικότητα του τομέα (παράγραφος 201 της Αποφάσεως), καθώς και η αλληλεξάρτηση μεταξύ των δομικών πλεγμάτων και των ράβδων οπλισμού σκυροδέματος (παράγραφος 202 της Αποφάσεως). Εξάλλου, η Απόφαση έλαβε επίσης υπόψη, ως ελαφρυντική περίσταση, την ύπαρξη του καρτέλ διαρθρωτικής κρίσεως στη

Γερμανία, πράγμα που οδήγησε τις επιχειρήσεις οι οποίες είναι εγκατεστημένες σε άλλα κράτη μέλη να επιδιώξουν από την πλευρά τους να προστατευθούν χωρίς, ωστόσο, αυτό να δικαιολογεί τα παράνομα μέτρα που έλαβαν (παράγραφος 206 της Αποφάσεως).

118 Επομένως, η αιτίαση πρέπει να απορριφθεί.

III — *Επί του ότι λήφθηκαν υπόψη τα αποτελέσματα της παραβάσεως*

Επιχειρήματα των διαδίκων

119 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή προέβη σε εσφαλμένη εκτίμηση χαρακτηρίζοντας την παράβαση ως σοβαρή, διότι η σοβαρότητα της παραβάσεως πρέπει να είναι συνάρτηση των αποτελεσμάτων στην αγορά και ότι, στην προκειμένη περίπτωση, τα αποτελέσματα αυτά ήσαν εντελώς αμελητέα. Επομένως, πρέπει να μειωθεί σε δικαιότερο ποσοστό το πρόστιμο που επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα.

120 Η Επιτροπή παρατηρεί ότι δεν προέβη σε εσφαλμένη εκτίμηση. Αντίθετα από ό,τι ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, η σοβαρότητα μιας παραβάσεως δεν είναι μόνο συνάρτηση των αποτελεσμάτων στην αγορά. Οι συμφωνίες ως προς τις τιμές και τις ποσοστώσεις διαλαμβάνονται ρητά στο άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης και συνιστούν, καθεαυτές, ιδιαίτερα σοβαρές παραβάσεις των κανόνων του ανταγωνισμού. Επιπροσθέτως, η Επιτροπή θεωρεί ότι έλαβε υπόψη τα πραγματικά αποτελέσματα των παραβάσεων στην αγορά για να εκτιμήσει τον βαθμό σοβαρότητας που χαρακτηρίζει την προκειμένη περίπτωση.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

121 Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι οι συμπράξεις στις οποίες συμμετείχε η προσφεύγουσα είχαν ως αντικείμενο και ως αποτέλεσμα τον καθορισμό των τιμών,

καθώς και του όγκου των εξαγωγών και εισαγωγών στην αγορά των αρχικών κρατών μελών της Κοινότητας και ότι, αντίθετα από ό,τι ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, τα αποτελέσματα των συμπράξεων αυτών δεν μπορούν σε καμιά περίπτωση να θεωρηθούν ως ασήμαντα.

122 Το Πρωτοδικείο εκτιμά ότι οι συμπεριφορές οι οποίες στοιχειοθετούν τις συμπράξεις πρέπει να θεωρηθούν σοβαρές λόγω του προφανούς χαρακτήρα της παραβάσεως του άρθρου 85, και ειδικότερα των στοιχείων α' και γ'. Επιπροσθέτως, παρατηρείται ότι με την Απόφαση (παράγραφος 200) λήφθηκε υπόψη το γεγονός ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, οι συμφωνηθείσες τιμές και ποσότητες δεν τηρήθηκαν από τα μέρη, πράγμα που, σε κάποιο βαθμό, μετρίασε τις άμεσες οικονομικές συνέπειες των παραβάσεων αυτών.

123 Εκ τούτου έπεται ότι η Επιτροπή έλαβε ορθώς υπόψη τα αποτελέσματα της παραβάσεως προκειμένου να εκτιμήσει τη σοβαρότητά της.

124 Επομένως, η αιτίαση της προσφεύγουσας πρέπει να απορριφθεί.

IV — *Επί του δυσανάλογου χαρακτήρα του προστίμου*

Επιχειρήματα των διαδίκων

125 Κατά την προφορική διαδικασία, η προσφεύγουσα προέβαλε, πρώτον, ότι, μετατρεπόμενο σε ποσοστό του κύκλου εργασιών της (3 %), το πρόστιμο που της επιβλήθηκε φαίνεται δυσανάλογο σε σχέση με το επιβληθέν στις άλλες επιχειρήσεις. Συγκεκριμένα, ως ποσοστό του κύκλου εργασιών, το πρόστιμο που της επιβλήθηκε είναι σχεδόν το ίδιο με το επιβληθέν στις επιχειρήσεις στις

οποίες η Επιτροπή αποδίδει πρωτεύοντα ρόλο στις συμπράξεις (3,15 % για την BStG και 3,60 % για την Tréfilunion), ενώ η επιβαρυντική αυτή περίσταση δεν συντρέχει στην περίπτωσή της. Εξάλλου, η Επιτροπή παρέλειψε να λάβει υπόψη ότι η προσφεύγουσα δεν ανήκει σε μια πανίσχυρη οικονομική μονάδα και ότι είναι οικογενειακή επιχείρηση, ανεξάρτητη και μη επιχορηγούμενη.

126 Κατά την προφορική διαδικασία, η προσφεύγουσα προσήψε, δεύτερον, στην Επιτροπή ότι έλαβε υπόψη ως βάση επιβολής του προστίμου τον κύκλο εργασιών του έτους 1985, ενώ επρόκειτο για τον μεγαλύτερο κύκλο εργασιών όλης της εξεταζόμενης περιόδου. Θεωρεί ότι η Επιτροπή έπρεπε να λάβει ως βάση για τον υπολογισμό της τον μέσο όρο του κύκλου εργασιών που είχε καθ' όλη την εξεταζόμενη περίοδο.

127 Η Επιτροπή προβάλλει ότι, όπως εξήγησε στην Απόφαση, η Βοël είναι μεγάλη επιχείρηση η οποία έχει θυγατρικές τουλάχιστον σε δύο άλλα κράτη μέλη και ότι αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η Επιτροπή δεν θεώρησε ότι η επιχείρηση ανήκε στην ομάδα των ανεξαρτήτων.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

128 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει, αφενός, ότι από τις απαντήσεις της Επιτροπής στις ερωτήσεις που της υπέβαλε το Πρωτοδικείο και από τα υπομνήματά της προκύπτει ότι η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη καμιά ελαφρυντική ούτε επιβαρυντική περίσταση έναντι της προσφεύγουσας και, αφετέρου, ότι επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα πρόστιμο ανερχόμενο σε 3 % του κύκλου εργασιών της, ενώ στην BStG και την Tréfilunion επιβλήθηκε πρόστιμο ανερχόμενο σε 3,15 και

3,60 %, αντιστοίχως, του κύκλου εργασιών τους στα δομικά πλέγματα, μολονότι συνέτρεχαν γι' αυτές επιβαρυντικές περιστάσεις.

129 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η προσφεύγουσα δεν προσκόμισε επαρκείς ενδείξεις για να αποδείξει ότι, εν όψει της διάρκειας και της ειδικής σοβαρότητας των παραβάσεων που διαπιστώθηκαν εις βάρος της, αντιμετωπίστηκε δυσμενέστερα από ό,τι οι επιχειρήσεις BStG και Tréfilunion.

130 Συγκεκριμένα, ως προς τη διαφορά του ποσοστού 3 %, που εφαρμόστηκε στην προσφεύγουσα, και του ποσοστού 3,60 %, που εφαρμόστηκε στην Tréfilunion, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι η διαφορά αυτή είναι ανάλογη προς το γεγονός ότι στην περίπτωση της Tréfilunion λήφθηκαν υπόψη επιβαρυντικές περιστάσεις. Όσον αφορά τη διαφορά του ποσοστού 3 % που εφαρμόστηκε στην προσφεύγουσα και του ποσοστού 3,15 % που εφαρμόστηκε στην BStG, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, έστω και αν στην περίπτωση της BStG λήφθηκε υπόψη επιβαρυντική περίσταση — το γεγονός ότι υπήρξε μια από τις επιχειρήσεις που είχαν αναλάβει πρωτοβουλία και μια από τις πρωταγωνίστριες των παραβάσεων για τις οποίες επιβλήθηκαν κυρώσεις — είναι εξίσου αληθές ότι με την Απόφαση καταλογίζεται στην προσφεύγουσα συμμετοχή στις συμπράξεις στη γαλλική αγορά, για τις περιόδους 1981-1982 και 1983-1984 και ότι, αντιθέτως, δεν προσάπτεται στην BStG συμμετοχή στις συμπράξεις αυτές.

131 Ωστόσο, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι κακώς η Επιτροπή δεν περιέλαβε την προσφεύγουσα μεταξύ των επιχειρήσεων που δεν ανήκουν σε ισχυρή οικονομική μονάδα, για τις οποίες η Επιτροπή έλαβε υπόψη, ως ελαφρυντική περίσταση, «το μικρότερο αποτέλεσμα της παράνομης συμπεριφοράς τους». Πράγματι, η Boël/Trébos, όπως και η Sotralenz ή η ILRO, δεν ανήκει σε ισχυρή οικονομική μονάδα, κατ' αντίθεση προς την FBC, κυρίως, η οποία ανήκει σε μια τέτοια μονάδα.

132 Εκ τούτου έπεται ότι, μη εφαρμόζοντας στην προσφεύγουσα την αναφερθείσα ελαφρυντική περίσταση, κακώς η Επιτροπή της επέβαλε πρόστιμο ανερχόμενο στο 3 % του κύκλου εργασιών της στα δομικά πλέγματα για το έτος 1985.

133 Ως προς την επιλογή του έτους 1985 ως έτους αναφοράς για τον προσδιορισμό του κύκλου εργασιών της προσφεύγουσας που λήφθηκε υπόψη για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου, παρατηρείται ότι η προσφεύγουσα ισχυρίζεται, χωρίς να αντικρούεται από την Επιτροπή, ότι πρόκειται για το έτος κατά το οποίο πραγματοποίησε τις μεγαλύτερες παραδόσεις δομικών πλεγμάτων, ενώ για την πλειονότητα των άλλων παραγωγών επρόκειτο για έτος κατά το οποίο πραγματοποίησαν λιγότερο σημαντικές παραδόσεις (βλ. Απόφαση, πίνακα 2). Κατά συνέπεια, η επιλογή του έτους αυτού, που αποκαλύφθηκε μετά την Απόφαση, επέτεινε τον δυσανάλογο χαρακτήρα του προστίμου που επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα. Συγκεκριμένα, το ποσοστό 3 % του κύκλου εργασιών για το έτος 1985 συνιστά για την προσφεύγουσα πολύ σημαντικότερο πρόστιμο από το επιβληθέν στους άλλους παραγωγούς.

134 Επομένως, η αιτίαση της προσφεύγουσας πρέπει να γίνει δεκτή.

135 Εν όψει των διαφόρων αυτών στοιχείων, το Πρωτοδικείο, δυνάμει της πλήρους δικαιοδοσίας που διαθέτει, θεωρεί ότι το ποσό του προστίμου των 550 000 ECU που επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα πρέπει να μειωθεί κατά ένα πέμπτο και να καθοριστεί σε 440 000 ECU.

Επί του επιτοκίου που απαιτεί η Επιτροπή σε περίπτωση προσφυγής

Επιχειρήματα των διαδίκων

136 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι στην αποσταλλείσα μαζί με την Απόφαση συστημένη επιστολή της Επιτροπής αναφέρεται ότι, σε περίπτωση προσφυγής, η αξίωση θα είναι τοκοφόρος με επιτόκιο 10,50 %. Το ποσοστό αυτό είναι το εφαρμοζόμενο από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Νομισματικής Συνεργασίας στις πράξεις του σε ECU την πρώτη εργάσιμη ημέρα του μηνός κατά τον οποίο εκδόθηκε και δημοσιεύθηκε η Απόφαση στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* (ΕΕ 1989, C 197, σ. 1), προσαυξανόμενο κατά μιάμιση μονάδα. Η προσφεύγουσα θεωρεί ότι η προσαύξηση αυτή είναι αυθαίρετη και δικαιολογείται μόνον από τη φροντίδα της Επιτροπής να αποθαρρύνει τις προσφυγές ενώπιον του Πρωτοδικείου. Γι' αυτό, ζητεί από το Πρωτοδικείο να μειώσει το εφαρμοζόμενο στο πρόστιμο επιτόκιο σε 9 %.

137 Η Επιτροπή θεωρεί ότι η αιτίαση αυτή στερείται κάθε ερείσματος, διότι το άρθρο 4 της Αποφάσεως ορίζει ότι, σε περίπτωση μη πληρωμής του προστίμου εντός τριών μηνών, το επιτόκιο είναι 12,50 %. Επομένως, το ότι το επιτόκιο αυτό μειώνεται σε περίπτωση προσφυγής, προκειμένου ακριβώς να μην αποθαρρύνει την προσφυγή τους ενώπιον του Πρωτοδικείου, ευνοεί τις επιχειρήσεις.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

138 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι η Επιτροπή καλώς αυξάνει το ποσοστό του επιτοκίου του Ευρωπαϊκού Ταμείου Νομισματικής Συνεργασίας σε περίπτωση καθυστερήσεως πληρωμής και, οπωσδήποτε, σε περίπτωση προσφυγής, για να εμποδίζει την άσκηση προσφυγών προφανώς αβάσιμων, των οποίων ο μόνος

σκοπός θα ήταν η καθυστέρηση πληρωμής του προστίμου (απόφαση του Δικαστηρίου της 25ης Οκτωβρίου 1983, 107/82, AEG κατά Επιτροπής, Συλλογή 1983, σ. 3151, σκέψη 141).

139 Το Πρωτοδικείο παρατηρεί ότι η συνοδευτική επιστολή προβλέπει όχι αύξηση του επιτοκίου σε περίπτωση ασκήσεως προσφυγής αλλά, σε μια τέτοια περίπτωση, μείωση του επιτοκίου αυτού σε σχέση με εκείνο που θα οφειλόταν σε περίπτωση καθυστερήσεως πληρωμής.

140 Εκ τούτου έπεται ότι, αντίθετα από ό,τι ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, η Επιτροπή δεν θέλησε να αποθαρρύνει τις προσφυγές.

141 Επομένως, η αιτίαση της προσφεύγουσας πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

142 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εάν υπάρχει σχετικό αίτημα. Ωστόσο, κατά την παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου, το Πρωτοδικείο μπορεί να κατανείμει τα έξοδα σε περίπτωση μερικής ήττας των διαδίκων. Εφόσον η προσφυγή έγινε εν μέρει δεκτή και οι διάδικοι ζήτησαν να καταδικαστεί ο αντίδικός τους στα δικαστικά έξοδα, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι προβαίνει σε ορθή εκτίμηση των περιστάσεων της υποθέσεως αποφασίζοντας ότι η προσφεύγουσα θα φέρει τα έξοδά της, καθώς και ένα τρίτο των εξόδων της Επιτροπής.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πρώτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Καθορίζει σε 440 000 ECU το ποσό του προστίμου που επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα με το άρθρο 3 της αποφάσεως 89/515/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 2ας Αυγούστου 1989, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΟΚ (IV/31.553 — Δομικά πλέγματα).

2) Απορρίπτει την προσφυγή κατά τα λοιπά.

3) Η προσφεύγουσα φέρει τα δικαστικά της έξοδα και τα τρία πέμπτα των εξόδων της Επιτροπής.

4) Η Επιτροπή φέρει τα δύο πέμπτα των δικαστικών της εξόδων.

Kirschner Bellamy Vesterdorf

García-Valdecasas Lenaerts

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 6 Απριλίου 1995.

Ο Γραμματέας Ο Πρόεδρος

H. Jung H. Kirschner

Ιστορικό ..... II - 872

Διαδικασία ..... II - 877

Αιτήματα των διαδίκων ..... II - 878

Επί της ουσίας ..... II - 879

Επί του λόγου που αντλείται από την παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης ..... II - 879

I — Επί της αποδείξεως των συμπράξεων ..... II - 879

A — Επί της γαλλικής αγοράς ..... II - 879

1) Για την περίοδο 1981-1982 ..... II - 879

Προσβαλλόμενη πράξη ..... II - 879

Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 880

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου ..... II - 881

2) Για την περίοδο 1983-1984 ..... II - 883

Προσβαλλόμενη πράξη ..... II - 883

Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 884

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου ..... II - 885

B — Επί της αγοράς της Benelux ..... II - 887

1) Οι συμπράξεις επί των ποσοστώσεων ..... II - 887

Προσβαλλόμενη πράξη ..... II - 887

Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 888

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου ..... II - 888

2) Οι συμπράξεις επί των τιμών ..... II - 889

Προσβαλλόμενη πράξη ..... II - 889

Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 890

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου ..... II - 890

Γ — Επί της γερμανικής αγοράς ..... II - 892

Προσβαλλόμενη πράξη ..... II - 892

Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 892

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου ..... II - 894

II — Επί του μη δεσμευτικού χαρακτήρα των συμφωνιών ..... II - 895

Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 895

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου ..... II - 896

III — Επί του μη «αισθητού» περιορισμού του ανταγωνισμού ..... II - 896

Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 896

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου ..... II - 898

IV — Επί του ότι δεν επηρεάζεται το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών ..... II - 900

Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 900

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου ..... II - 901

Επί του λόγου που αντλείται από την παράβαση του άρθρου 15 του κανονισμού 17 II - 902

I — Επί της μη εξατομικεύσεως των κριτηρίων προσδιορισμού της βαρύτητας των παραβάσεων ..... II - 902

Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 902

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου ..... II - 903

II — Επί της ελλείψεως δόλου ..... II - 904

Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 904

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου ..... II - 906

III — Επί του ότι λήφθηκαν υπόψη τα αποτελέσματα της παραβάσεως ..... II - 907

Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 907

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου ..... II - 907

IV — Επί του δυσανάλογου χαρακτήρα του προστίμου ..... II - 908

Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 908

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου ..... II - 909

Επί του επιτοκίου που απαιτεί η Επιτροπή σε περίπτωση προσφυγής ..... II - 912

Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 912

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου ..... II - 912

Επί των δικαστικών εξόδων ..... II - 913